

10

Die Skrif as hermeneutiese sleutel: Pauliniese en Deutero-Pauliniese Getuienis – Korintiërs en Timoteus

“As hy dit skryf, het hy dus seksuele uitbuiting en pederastie voor oë,
waar daar sprake was van seksuele ‘oormag’.

Hy sien dit alles as iets wat ongetwyfeld sal saamhang
met die afgodediens van die Grieke”.

- Anthonissen & Oberholzer -

'n Laaste eksegetiese ondersoek handel oor 1 Korintiërs 6:6-9 en 1 Timoteus 1:8-10. Daar bestaan verskeie wyses van interpretasie van hierdie gedeeltes. Waarskynlik is die deel in 1 Kor 6:6-9 die een Skrifgedeelte wat die duidelikste sou wys dat Paulus kennis gehad het van die verskillende vorme van 'n homoseksuele identiteit. Dit is wat in hierdie hoofstuk onder die vergrootglas sal kom.

Wat is die saak wat hier ondersoek word? In die verslag¹³⁰⁷ rakende homoseksualiteit tydens die 2004 Algemene Sinode stel voorstanders van homoseksuele verhoudings en -huwelike dat *malakoi; ou[te ajrsenokoi`tai* in hierdie Skrifgedeeltes nie na homoseksuele verhoudings sou wys nie. Dit dui eerder op mans of seuns wat hulleself seksueel laat misbruik, maw manlike prostitute. Dit moet verstaan word binne die konteks van pederastie wat in die Grieks-Romeinse wêreld voorgekom het. Hier gaan

¹³⁰⁷ Agenda Algemene Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk, **Homoseksualiteit**, p 143, [Hartenbos], 10-16 Oktober 2004. Daar word slegs 1 paragraaf gewy aan die argument van diegene wat die twee gedeeltes as 'n afwysing van homoseksuele verhoudings sien, terwyl die skrywers van die verslag 3 paragrawe afstaan aan die motivering waarom hierdie gedeeltes nie van toepassing is op homoseksuele verhoudings van liefde en trou nie.

dit ook om heteroseksuele mans wat betrokke was by homoseksuele seks.¹³⁰⁸ Die twee begrippe het niks met homoseksualiteit te doen nie, maar gaan eerder om losbandigheid in die algemeen. As motivering hiervoor word gestel dat hierdie begrippe nooit deur die kerkvaders gebruik is nie, maar eers in die 13de eeu deur Thomas van Aquinas in verband met homoseksuele verhoudings gebring is.¹³⁰⁹

Binne bogenoemde argumentering sal 'n volledig eksegetiese ondersoek na die twee Skrifgedeeltes gedoen word. Vervolgens dan die betrokke tekste wat ter sprake is.

1. 1 KOR 6:9-11 en 1 Tim 1:8-10 binne die antropologie van die destydse Mediterreense mens

Dit is reeds vroeër gewys dat daar genoegsame bewyse bestaan het van homoseksuele huwelike en permanente homoseksuele (en lesbiese verhoudings – maw sogenaamde homoseksuele oriëntasies) verhoudings in beide Korinte en Efese. Hierdie bevindinge behoort 'n bepalende invloed te speel in die interpretasie van die bepaalde Skrifgedeeltes aangesien dit tekste is wat geskryf is aan Christene in die bepaalde stede. Die konteks van 1 Kor 6:9-10 word gevind in Paulus se seksuele etiek (1 Kor 5:1-7:40):

Skrif	Teks	Samevatting	Beginsel volgens die Mediterreense antropologie
5:1-13	'n Mens hoor werklik van onsedelikheid onder julle, en dan nogal onsedelikheid van so 'n	{Olw" ajkouvetai ejn uJmi`n porneiva, kai; toiauvth	Christene gaan voort met ongeoorloofde seksuele sonde – Julle optrede bring die goeie naam van die

¹³⁰⁸ Agenda Algemene Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk, **Homoseksualiteit**, p 143, [Hartenbos], 10-16 Oktober 2004

¹³⁰⁹ Agenda Algemene Sinode van die Nederduitse Gereformeerde Kerk, **Homoseksualiteit**, p 143, [Hartenbos], 10-16 Oktober 2004.

	<p>aard as wat selfs onder die heidene nie voorkom nie, naamlik dat 'n man en sy stiefma as man en vrou saamleef. ²En dan verbeel julle julle nog julle is beter as ander. Moes julle nie liewer daaroor getreur het nie? So sou julle die man wat so iets gedoen het, uit julle kring verwyder het.</p> <p>³⁻⁴Wat my betref, al was ek nie persoonlik by julle nie, was ek tog in die gees daar. Asof ek werklik daar was, het ek oor die man wat so iets gedoen het, reeds in die Naam van ons Here Jesus tot 'n besluit gekom. Julle daar, en ek in die gees teenwoordig, saam met die krag van ons Here Jesus, het vergader om hierdie man aan die Satan oor te gee. ⁵So sou sy sondige aard vernietig word, sodat sy gees gered kan word op die dag wanneer die Here kom.</p> <p>⁶Julle selfverheffing is nie mooi nie. Weet julle nie dat 'n bietjie suurdeeg die hele deeg deurtrek nie? ⁷Verwyder dan die ou suurdeeg, sodat julle nuwe, ongesuurde deeg kan wees, en dit is julle ook werklik. Ons paaslam is immers geslag: dit is Christus. ⁸Laat ons dan feesvier, nie met die ou suurdeeg of met die suurdeeg van</p>	<p>porneiva h{ti" oujde; ejn toi`" e[qnesin, w{ste gunai`ka tina tou` patro;" e[cein. <sup>2</sup>kai; uJmei`" pefusiwmevnoi ejste; kai; oujci; ma`llon ejpenqhvsate, i{na ajrqh`/ ejk mevsou uJmw`n oJ to; e[rgon tou`to pravxa"È</p> <p>³ejgw; me;n gavr, ajpw;n tw`/ swvmati parw;n de; tw`/ pnevmati, h[dh kevrika wJ" parw;n to;n ou{tw" tou`to katergasavmenon: <sup>4</sup>ejn tw`/ oJnovmati tou` kurivou »hJmw`n¼ jIhsou` sunacqevntwn uJmw`n kai; tou` ejmou` pnevmato" su;n th`/ dunavmei tou` kurivou hJmw`n jIhsou`, ⁵paradou`nai to;n toiou`ton tw`/ satana`/ eij" o[leqron th`" sarkov", i{na to; pneu`ma swqh`/ ejn th`/ hJmevra/ tou` kurivou.</p> <p><sup>6</sup>Ouj kalo;n to; kauvchma uJmw`n. oujk oi[date o{ti mikra; zuvmh</p>	<p>sonde wat die heidene nie eers doen nie. Spesifiek: Bloedskande (vgl die Levitikus tekste waar homoseksuele verhoudings ter sprake is.)</p> <p>Moenie sulke dinge toelaat nie. Gee so iemand oor aan die satan tot redding van sy siel.</p> <p>Moenie hoogmoedig wees nie. Raak ontslae van mense wat met hul ou gewoontes mee voort gaan (ou suurdeeg), want Christus het vir julle gesterf</p>	<p>groep in skande.</p> <p>Tree sò op dat die goeie naam van julle groep beskerm word – Plaas so iemand buite julle groep.</p> <p>Moenie die goeie naam van julle groep in gedrang bring nie. Raak ontslae van diegene wat julle goeie naam in die skande bring</p>
--	--	---	--	--

	<p>onsedelikheid en ander sonde nie, maar met die ongesuurde brood van reinheid en waarheid.</p> <p>⁹In die vorige brief het ek aan julle geskryf om nie met mense om te gaan wat in onsedelikheid leef nie. ¹⁰Daarmee het ek glad nie die onsedelikes of die geldgieriges, bedrieërs of afgodedienswaarders van hierdie wêreld bedoel nie, want om hulle te vermy, sou julle uit die wêreld moes padgee.</p> <p>¹¹Wat ek geskryf het, was dat julle nie moet omgaan met iemand wat homself 'n gelowige noem, maar wat onsedelik of geldgierig of 'n afgodsdienaar of kwaadprater of dronkaard of bedrieër is nie. Met so iemand moet julle nie eens saam eet nie.</p> <p>¹²⁻¹³Per slot van rekening is dit nie vir my om oor mense buite die gemeente te oordeel nie. God sal oor hulle oordeel. Maar julle moet oor julle eie mense oordeel: "Verwyder die slegte mens onder julle uit!"</p>	<p>o{lon to; fuvrama zumoi`É  <sup>7</sup>ejkkaqavrate th;n palaia;n zumhn, i{na h\te nevon fuvrama, kaqvw" ejste a{zumoi: kai; ga;r to; pavzca hJmw`n ejtuvqh Cristov". ⁸w{ste eJortavzwmn mh; ejn zumh/ palaia`/ mhde; ejn zumh/ kakiva" kai; ponhriva" ajllÆ ejn ajzuvmoi" eijlikrineiva" kai; ajlhqeiva".</p> <p><sup>9</sup> [Egraya uJmi`n ejn th`/ ejpistolh`/ mh; sunanamivgnusqai povrnoi", ¹⁰ouj pavntw" toi`" povrnoi" tou` kovsmou touvtou h] toi`" pleonevktai" kai; a{rpaxin h] eijdwlolavtrai", ejpei; wjfeivlete a[ra ejk tou` kovsmou ejxelqei`n.</p> <p><sup>11</sup>nu`n de; e[graya uJmi`n mh; sunanamivgnusqai ejavn ti" ajdelfo;" ojn mazovmeno" h\ / povrno" h] pleonevkth" h] eijdwlolavtrh" h] loivdoro" h]</p>	<p>Julle kan nie geïsoleer word van onsedelikes buite die gemeente nie. Sondelys word gegee</p> <p>Diegene binne die gemeente wat met sonde voortgaan moet uit die gemeente geplaas word</p> <p>Raak betrokke by diegene wat deel van julle groep is, maar 'n skande oor julle groep bring</p>	<p>Julle eer lê daarin dat julle waardes anders is as die wêreld waarbinne julle beweeg</p> <p>Julle skande is daarin dat julle dieselfde dinge doen as die wêreld waarbinne julle beweeg.</p> <p>Bevorder die eer en goeie naam van julle groep deur ontslae te raak van almal wat julle goeie naam in skande bring</p>
--	--	--	---	---

		<p>mevquso" h]</p> <p>a{rpax, tw`/ toiouvtw/ mhde; sunesqivein.</p> <p><sup>12</sup>tiv gavr moi tou;" e[xw krivneinÉ oujci; tou;" e[sw uJmei`" krivneteÉ ¹³tou;" de; e[xw oJ qeo;" krinei`. <b>ejxavrate to;n ponhro;n ejx uJmw`n aujtw`n.</p>		
6:1-8	<p>Gaan iemand van julle wat 'n saak teen 'n ander gelowige het, werklik so ver dat hy sy reg by heidense regters soek en nie by gelowiges nie? ²Of weet julle nie dat die gelowiges oor die wêreld sal oordeel nie? En as julle oor die wêreld sal oordeel, is julle dan onbevoeg vir sulke geringe hofsake? ³Weet julle nie dat ons oor die engele sal oordeel nie? Dan tog seker ook oor alledaagse dinge. ⁴As julle oor alledaagse dinge geskille het, laat julle dan dié mense as regters optree op wie die gemeente neersien? ⁵Ek sê dit om julle skaam te maak. Is daar dan nie 'n enkele verstandige mens onder julle wat 'n saak tussen gelowiges kan besleg nie? ⁶Maar gaan een gelowige nou met die ander hof toe, en dit voor ongelowige regters?</p>	<p>Tolma`/ ti" uJmw`n pra`gma e[cwn pro;" to;n e{teron krivnesqai ejpi; tw`n ajdivkwn kai; oujci; ejpi; tw`n aJgivwnÉ `h] oujk oi[date o{ti oiJ a{gioi to;n kovsmon krinou`sine kai; eij ejn uJmi`n krivnetai oJ kovsmo", ajnavxioi ejste krithrivwn ejlacivstwnÉ ³oujk oi[date o{ti ajggevlou" krinou`men, mhvti ge biwtikavÉ <sup>4</sup>biwtika; me;n ou`n krithvria eja;n e[chte, tou;" ejxouqenhmevnou" ejn th`/ ejkklhsiva/, touvou" kaqivzeteÉ ⁵pro;"</p>	Die Christene tree deur hul onderlinge verhoudinge nie in lyn met hul identiteit op nie.	Deur julle onderlinge verhoudinge bring julle 'n skande oor die goeie naam van die groep waaraan julle behoort.

	<p>⁷Eintlik is julle saak al klaar verlore, omdat julle hofsake met mekaar het. Waarom ly julle nie liever onreg nie? Waarom laat julle julle nie liever te kort doen nie? ⁸In plaas daarvan pleeg julle onreg en doen ander te kort, en dit doen julle aan medegelowiges.</p>	<p>ejntroph;n uJmi`n levgw. ou{tw" oujk e[ni ejn uJmi`n oujdei;" sofov", o}" dunhvsetai diakri`nai ajna; mevson tou` ajdelfou` ajtou`É ⁶ajlla; ajdelfo;" meta; ajdelfou` krivnetai kai; tou`to ejpi; ajpivstwnÉ</p> <p>⁷ [Hdh me;n »ou`n¼ o{lw" h{tthma uJmi`n ejstin o{ti krivmata e[cete meqÆ eJautw`n. dia; tiv oujci; ma`llon ajdikei`sqeÉ dia; tiv oujci; ma`llon ajposterei`sqeÉ <sup>8</sup>ajlla; uJmei`" ajdikei`te kai; ajposterei`te, kai; tou`to ajdelfouv".</p>	<p>Julle gedrag wys dat julle verlore is</p>	<p>Jou identiteit pas nie by mense wat deel het aan God se koninkryk nie.</p>
<p>6:9-11¹³¹⁰</p>	<p>⁹Of weet julle nie dat mense wat onreg doen, geen deel sal kry aan die koninkryk van God nie?</p> <p>Moenie julleself mislei nie: geen onsedelikes of</p>	<p>⁹]H oujk oi[date o{ti a[dikoi qeou` basileivan ouj klhronomhvsousinÉ</p> <p>mh; plana`sqe:</p>	<p>Julle gedrag is soos dié van mense wat verlore is.</p> <p>Julle gedrag is soos</p>	<p>Jou identiteit: Julle tree nie op soos mense wat aan God se groep behoort nie.</p> <p>Jou identiteit:</p>

¹³¹⁰ Ek sal later in hierdie hoofstuk die sogenaamde "sondelyste" in meer detail hanteer. Die sondelyste het waarskynlik as konteks 'n algemene groep immorele handeling wat kenmerkend van die heidense kultuur was.

	<p>afgodsdienaars of egbrekers of mense wat homoseksualiteit beoefen ¹⁰of diewe of geldgieriges of dronkaards of kwaadpraters of bedrieërs sal deel kry aan die koninkryk van God nie.</p> <p>¹¹En so was party van julle juis ook. Maar julle het julle sonde laat afwas, julle is geheilig, julle is vrygespreek in die Naam van die Here Jesus Christus en deur die Gees van ons God.</p>	<p>ou[te povrnoi ou[te eijdwlolavtraï ou[te moïcoi; ou[te malakoi; ou[te ajrsenokoi`tai <sup>10</sup>ou[te klevptai ou[te pleonevktai, ouj mevqusoi, ouj loivdoroi, oujc a{rpage" basileivan qeou` klhronomhvsousin. ¹¹kai; tau`ta tine" h`te: ajlla; ajpelouvsasqe, ajlla; hJgiavsqhte, ajlla; ejdikaiwvqhte ejn tw`/ ojnvmati tou` kurivou jIhsou` Cristou` kai; ejn tw`/ pneumati tou` qeou` hJmw`n.</p>	<p>dié van mense wat verlore is.</p> <p>Maar julle is nie meer soos julle was nie. Julle is nou anders.</p>	<p>Julle tree nie op soos mense wat aan God se groep behoort nie.</p> <p>Jou identiteit: Jou optrede behoort anders te wees, want julle vorm deel van 'n nuwe groep (Christus se groep).</p>
<p>6:12-14</p>	<p>²Daar is mense wat sê: "Alles is my geoorloof." Ja, maar nie alles is heilsaam nie. "Alles is my geoorloof," sê hulle. Ja, maar ek gaan my nie deur enigets laat verslaaf nie. ¹³Hulle sê ook: "Kos is vir die maag, en die maag vir kos." Goed, maar God sal die een sowel as die ander tot niet maak.</p> <p>'n Mens se liggaam is nie bedoel vir seksuele losbandigheid nie, maar</p>	<p>¹²Pavnta moi e[xestin ajllÆ ouj pavnta sumfevrei: pavnta moi e[xestin ajllÆ oujk ejgw; ejxousiasqhvsomai uJpov tino". ¹³ta; brwvmata th`/ koiliva/ kai; hJ koiliva toi`" brwvmasin, oJ de; qeo;" kai; tauvthn kai; tau`ta katarghvsei.</p>	<p>Julle vryheid in Christus het grense.</p> <p>Op seksuele gebied kan Christene nie</p>	<p>Daar is grense sodat jy tot eer van God en Sy Groep se goeie naam sal lewe</p> <p>Die identiteit van die groep is in die oorwinning van</p>

	<p>is daar vir die Here, wat ook oor ons liggaam Here is. ¹⁴God het deur sy krag die Here uit die dood opgewek en so sal Hy ons ook opwek.</p>	<p>to; de; sw`ma ouj th`/ porneiva/ ajlla; tw`/ kurivw/, kai; oJ kuvrio" tw`/ swvmati: ¹⁴oJ de; qeo;" kai; to;n kuvrion h[geiren kai; hJma`" ejxegerei` dia; th`" dunavmew" aujtu`.</p>	<p>doen soos hulle goedvind nie. Julle vryheid is begrens. Ons is oorwinnaars.</p>	<p>Jesus. Dit is die rede waarom Christene ook op seksuele gebied aan hulself grense stel.</p>
<p>6:15-20</p>	<p>¹⁵Weet julle nie dat julle liggaam deel is van Christus nie? Sal ek nou 'n deel van Christus neem en dit 'n deel van 'n ontugtige vrou maak? Beslis nie! ¹⁶Of weet julle nie dat iemand wat met 'n ontugtige vrou omgang het, liggaamlik een met haar is nie? God sê immers: "Die twee sal een word." ¹⁷Maar wie hom met die Here verenig, is geestelik een met Hom.</p> <p>¹⁸Julle moet niks met seksuele losbandigheid te doen hê nie. Elke ander sonde wat 'n mens doen, vind buite sy liggaam plaas, maar iemand wat seksueel losbandig lewe, vergryp hom aan sy eie liggaam.</p> <p>¹⁹Of besef julle nie dat julle liggaam 'n tempel van die Heilige Gees is nie? Julle het die</p>	<p>¹⁵oujk oi[date o{ti ta; swvmata uJmw`n mevlh Cristou` ejstinE a[ra" ou`n ta; mevlh tou` Cristou` poihevsw povrnh" mevlhE mh; gevnoito. <sup>16</sup>h]¼ oujk oi[date o{ti oJ kollwvmeno" th`/ povrnh/ e}n sw`ma ejstinE e[sontai gavv, fhsivn, oiJ duvo eij" savrka mivan. <sup>17</sup>oJ de; kollwvmeno" tw`/ kurivw/ e}n pneu`ma ejstin.  <sup>18</sup>Feuvgete th;n porneivan. pa`n aJmavvrthma o} eja;n poihevsh/ a[nqrwpo" ejkto;" tou` swvmato" ejstin: oJ de; porneuvwn eij" to; i[dion sw`ma aJmartavnei. ¹⁹h] oujk oi[date</p>	<p>Jou liggaam is deel van Christus, daarom sal Christene niks met ongeoorloofde seksuele gedrag te doen hê nie.</p> <p>Bly weg van ongeoorloofde seksuele gedrag</p> <p>Jou liggaam is die woonplek van God. Jou liggaam behoort</p>	<p>Moenie deur jou liggaam geestelike oneer aan jou eenheid met Christus bring nie.</p> <p>Die Christen se seksuele karakter: Moenie op seksuele gebied sò optree dat julle oneer aan jul liggame bring nie</p> <p>Julle behoort ook liggaamlik aan God se groep.</p>

	<p>Heilige Gees, wat in julle woon, van God ontvang, en julle behoort nie aan julleself nie:</p> <p>²⁰julle is gekoop, en die prys is betaal. Julle moet God dus in julle liggaam verheerlik.</p>	<p>o{ti to; sw`ma uJmw`n nao;" tou` ejn uJmi`n aJgivou pneuvmato" ejstin ou elcete ajpo; geou`, kai; oujk ejste; eJautw`nE</p> <p>²⁰hJgoravsqhte ga;r timh`": doxavsate dh; to;n qeo;n ejn tw`/ swvmati uJmw`n.</p>	<p>nie aan jouself nie.</p> <p>Julle identiteit is om deur julle liggame God te eer</p>	<p>Tree op soos mense wat aan God se groep behoort en eer aan sy goeie Naam bring.</p>
--	--	---	---	---

In 1 Kor 7:1-24 gee Paulus raad oor die huwelik. Vanaf 7:25-40 gee hy advies rakende ongetroudes en die weduwees. Die eerste aspek wat genoem moet word, is dat hy advies gee op navraag wat aan hom gedoen is (7:1) én dat hy oor sake praat wat hy op "hoorsê" verkry het.

"n Mens hoor werklik van onsedelikheid onder julle , ... EK kom nou by die dinge waaroor julle aan my geskryf het ..." **1 Kor 5:1; 7:1**

Wanneer hy dus oor seksuele etiek en moraliteit skryf, handel dit oor spesifieke situasies wat binne die gemeente plaasgevind het. Die tweede saak wat belangrik is om uit te lig, is dat hy selibaat as 'n belangrike seksuele deug uitwys (7:8, 26-27, 34, 37, 39-40).

Die Deutero-Pauliniese gedeelte van 1 Tim 1:8-11 word weer gevind binne die konteks van dwaalleraars wat die gelowiges die vryheid gegun het om die wet van God te oortree. In beide hierdie gedeeltes word die onlangse bekeerlinge opgeroep om nie met sulke praktyke voort te gaan nie, maar daarmee te breek (1 Kor 6:11; 1 Tim 1:6)

Skrif	Teks	Samevatting	Beginsel volgens
-------	------	-------------	------------------

				die Mediterreense antropologie
1:3-7	<p>Daar is sekere mense wat vals leerstellings versprei, en jy moet hulle dit verbied. ⁴Hulle moet hulle nie met verdigsels en eindelose geslagsregisters besig hou nie. Sulke dinge gee eerder aanleiding tot twisgesprekke as dat dit die vorming bevorder wat God deur die geloof gee. ⁵Die doel van hierdie opdrag is om liefde te wek wat uit 'n rein hart, 'n goeie gewete en 'n opregte geloof kom. ⁶Daar is mense wat hiervan afgedwaal het en in 'n vrugtelose gepraat verval het. ⁷Hulle wil leermeesters in die wet wees, maar hulle verstaan nie hulle eie woorde of die dinge waaroor hulle so selfversekerd praat nie.</p>	<p>³Kaqw;" parekavlesa se prosmei`nai ejn jEfevsw/ poreuovmeno" eij" Makedonivan, i{na parageivlh/" tisi;n mh; eJterodidaskalei`n ⁴mhde; prosevcein muvqoi" kai; genealogivai" ajperavntoi", ai{tine" ejkzhthvsei" parevcousin ma`llon h] oijkonomivan qeou` th;n ejn pivstei. ⁵to; de; tevlo" th`" paraggeliva" ejsti;n ajgavph ejk kaqara`" kardiva" kai; suneidhvsew" ajgaqh`" kai; pivstew" ajnupokrivtou, <sup>6</sup>w n tine" ajstochvsante" ejxetravphsan eij" mataiologivan <sup>7</sup>qevlonte" ei\nai nomodidavskaloi, mh; nou`nte" mhvte a} levgousin mhvte peri; tivwn diabebaiou`ntai.</p>	<p>Onder julle is daar leermeesters wat voorgee dat hulle die wet leer, maar hulle verstaan nie waarom dit gaan nie</p>	<p>Jou optrede en leer bepaal jou identiteit: wie die leer verbuig, onderhou nie God se wet nie.</p>
1:8	<p>⁸Ons weet dat die wet goed is as 'n mens dit op die regte manier gebruik.</p>	<p>⁸Oi[damen de; o{ti kalo;" oJ novmo", ejavn ti" aujtw`/ nomivmw" crh`tai,</p>	<p>Die wet is goed</p>	<p>Jou optrede bepaal jou identiteit: wie reg leef gebruik die</p>

				wet van God reg
1:9-10	⁹ n Mens moet onthou dat die wet nie vir die wetsgehoorsame bedoel is nie, maar vir mense wat hulle nie aan wet en orde steur nie, goddeloses en sondaars, mense sonder eerbied vir wat heilig en gewyd is, dié wat vader of moeder doodmaak, moordenaars, ¹⁰ ontugtiges, mense wat homoseksualiteit beoefen, ontvoerders, leuenaars, dié wat meined pleeg of enigiets anders doen wat met die gesonde leer in stryd is.	⁹ ei]dw;" tou`to, o{ti dikai]w/novmo" ouj kei`tai, ajnovmoi" de; kai; ajn]potavktoi", ajsebevsi kai; a]martwloi`", ajnosivoi" kai; bebh]vloi", patrolwv/ai" kai; mh]trolwv/ai", ajndrofovnoi" <sup>10</sup> povrnoi" ajrsenokoi]vtai" ajndrapodistai`" yeuvstai" ej]piovrkoi", kai; ei[ti e{teron th`/ u]g]iainouvsh/didaskaliva/ ajntivkeitai	Dit is die dinge wat mense doen wat in stryd met die gesonde leer is	Jou optrede bepaal jou identiteit: wie hierdie dinge doen, pas nie by diegene wat God se wet nakom nie. Hulle optrede is daarom nie soos mense wat deel vorm van God se groep nie.
1:11	¹¹ Die gesonde leer is in ooreenstemming met die evangelie wat aan my toevertrou is, die evangelie van die heerlijkheid van die goeie God.	¹¹ kata; to; eujaggevlion th`" dovxh" tou` makarivou qeou`, o} ej]pisteuvqhn ej]gwv.	Wie by die gesonde leer bly, sal hierdie dinge nie goedpraat nie	Jou optrede bepaal jou identiteit: Wie die evangelie verstaan onderhou God se wet.

Daar is belangrike beginsels vir die verstaan van 1 Kor 6:9-11 en 1 Tim 1:8-10 wat uit die antropologie van die destydse Mediterreense mense in die gedeeltes na vore kom. Dit is:

- † Christene behoort nie aan hulself nie, maar aan 'n breër groep – die groep van God deur Jesus Christus.
- † Christene se identiteit bestaan nog steeds daarin om die wet van God op die regte manier na te kom (beperking van die Christelike vryheid).

- † Daarom kan die Christene nie hul vryheid wat hul in Christus verkry het, gebruik om te doen wat hul wil nie. Die voordeel van die groep waarvan hulle deel vorm en die eer van die hoof van hul groep (God) beperk hulle.
- † Christene sal hulle dus nie besighou met ongeoorloofde seksuele praktyke nie.
- † Christene se identiteit bestaan ook daarin dat hulle leraars wat iets anders leer, nie sal navolg nie.

2. 1 Kor 6:9-11 en 1 Tim 1:8-10 as eksegetiese perspektief

In 1 Kor 5 en 6 word verskeie sondelyste gegee. Hierdie sondelyste speel 'n belangrike motivering onder voorstanders van homoseksuele verhoudings en -huwelike as motivering waarom die gedeeltes teen homoseksuele verhoudings nie vandag meer geld nie.

2.1. Die sondelyste van 1 Kor 5 en 6

Scroggs wys daarop dat in 1 Kor 5:10, 11 en 1 Kor 6:9-10 'n spesifieke sondelys voorkom wat bekend was aan die destydse Hellenistiese Judaïsme sowel as aan die Stoïsyne. As motivering vir hierdie stelling gebruik hy die Wysheid van Salomo 14:25-26. Hy doen dit om 'n belangrike punt te maak: Paulus het nie van spesifieke sondes in Korinte gepraat nie, maar van 'n sondelys wat deel was van die destydse filosofiese en Joodse tradisies.¹³¹¹ Vir hom gaan dit in 1 Kor 6 nie oor homoseksuele praktyke nie. Dit gaan eerder oor heteroseksuele sondes. Die sondelyste is daarom nie per se belangrik nie. Wat belangrik is, is dat Paulus die gemeente oproep om rein te leef.¹³¹²

Ter wille van volledigheid word Scroggs se sondelys (1 Kor 5:10-11 en 1 Kor 6:9-10) nie alleen hier gegee nie, maar dit word uitgebrei met die sondelyste van die Wysheid van Salomo, die van 1 Tim 1:8-10 én die van Rom 1. Dit word gedoen om sy siening in evaluering te neem. Indien Paulus van 'n tradisionele sondelys gebruik sou maak sou dit in al drie briewe met die sondelys van die Wysheid van Salomo ooreenstem.¹³¹³

¹³¹¹ Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 102, [Fortress Press], Philadelphia, 1984

¹³¹² Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 103, [Fortress Press], Philadelphia, 1984

¹³¹³ Vir die sondelyste word slegs die Afrikaanse vertalings gebruik en nie ook die Grieks nie.

Wysheid 14:25-26	Rom 1:18 vv	1 Kor 5:10	1 Kor 5:11	1 Kor 6:9-10	1 Tim 1:8-10
Losbandigheid in die huwelik Egbreuk Verkragting Ontrou Uitspattigheid Bedrog Verwisseling van geslag Bloedvergieting Moord Diefstal Oproer Meineed Verontrusting van die eensames Ondankbaarheid Oproep van die dooies	Sedelike onreinheid Hebsug Bedrog Afgodery Kwaadpraat Homoseksuele- en lesbiese verhoudings Moord Ongehoorsaam aan ouers Ongeregtigheid Slegtheid Gemeenheid Jaloesie Twis Skinder Kwaadwillig Haat Verwaand Kwaad uitdink Onverstandig Onbetroubaar Liefdeloos Hardvogtig	Onsedelikes Geldgieriges Bedrieërs Afgodsdienaars	Onsedelikes Geldgierig Bedrieër Afgodsdienaar Kwaadprater Dronkaard	Onsedelikes Egbrekers Geldgieriges Bedrieërs Afgodsdienaar Kwaadpraters Dronkaards Mense wat homoseksualiteit beoefen Diewe	Ontugtiges Mense wat homoseksualiteit beoefen Moord op ouers Meineed Ontvoerders Leuenaars ... of enige iets anders wat teen die wet is...

Dit is `n billike vraag waarom Scroggs net 1 Kor 5 en 6 se sondelyste met die van die Wysheid van Salomo vergelyk? Waarom sou Paulus slegs in Romeine kontekstueel wees, maar in sy skrywe aan die gemeente in Korinte terugval op `n sogenaamde Hellenisties-Judaïstiese sondelys? Is dit nie verder net so dat daar radikale verskille tussen al hierdie sondelyste is nie – selfs in vergelyking met die lys wat in die Wysheid van Salomo voorkom nie? Beteken dit dat alle sondes wat in die Nuwe Testament genoem word, maar wat ook in die buite Bybelse geskrifte voorkom, vandag nie meer geld nie of dat dit nie relevansie vir Paulus se lesers gehad het nie? Met ander woord: beteken dit dat hierdie dinge vandag gedoen kan word?

Waarom word die ander sondes wat Paulus aan die gemeente in Korinte uitwys nie ook in Scroggs se lys opgeneem nie? Wat het geword van bloedskande (5:1-4), hoogmoed (5:6), regspraak voor die wêreldse hof (6:1-8), egskeiding (7:10-16, 27), die weiering van seksuele gemeenskap tussen man en vrou (7:1-5) sowel as seks tussen verloofdes buite die huwelik (7:36)?

Meer oor die sondelyste: Dit is irrelevant of Paulus van `n bestaande sondelys gebruik maak of nie. Daar is duidelike verskille tussen al ses die sondelyste (sowel as ander sondelyste wat ook deur hom elders in die Nuwe Testament genoem word – Rom 13:13; 2 Kor 12:20-21; Gal 5:19-21). Toegegee, Paulus voeg in 1 Kor 5 en 6 elke keer `n paar sondes by. Dit sou eerder gestel kon word dat Paulus hier `n “kategismus” vir die etiek en moraliteit van die Christelike lewe gee. Daarom kan verstaan word dat hy aan die nuwe bekeerlinge wil bevestig dat `n Christen se vryheid in Christus nie alles toelaat nie. Daar is grense (1 Kor 6:12; 10:22).¹³¹⁴ Hoewel hy van

¹³¹⁴ Thiselton Anthony C, **Can Hermeneutics Ease the Deadlock? Some Biblical Exegesis and Hermeneutical Models** uit **The way Forward? Christian Voices on**

'n sogenaamde algemene sondelys as basis gebruik maak, verander hy elke keer die sondelys afhangende van die spesifieke situasie wat hy aanspreek.¹³¹⁵

Binne die konteks van al ses die sondelyste, sowel as die sosiale kontekste van die gemeentes in die drie stede waar homoseksuele verhoudings bekend was, kan Scroggs se siening nie gehandhaaf word nie. Paulus het spesifieke "sondes" in gedagte gehad met sy skrywe aan Korinte. Hy praat spesifiek oor dinge wat in die gemeente gebeur het (5:1; 7:1).

Daar is briewe wat deur Paulus geskryf is, maar wat verlore gegaan het (5:9). In 'n vorige brief het hy aan die Christengelowiges geskryf om nie met immorele mense te meng nie.¹³¹⁶ Hulle het verstaan dat hy verwys na

---

Homosexuality and the Church, p 164, [Wm B Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2003.

¹³¹⁵ Gagnon Robert AJ, **The Bible and Homosexual Practice – Text and Hermeneutics**, p 305-306, [Abingdon Press], Nashville, 2001; Stowasser Martin, **Homosexualität und Bibel: exegetische und hermeneutische Überlegungen zu einem schwierigen Thema**, p 510-511, [NTS 43], 1997. Die gedagte word onderstreep deur ander sondelyste wat deur Paulus gebruik word wat ook nie 100% met mekaar ooreenkom nie (vgl ook Rom 13:13; 2 Kor 12:20-21 en Gal 5:19-21).

¹³¹⁶ Marshall Peter, **Enmity in Corinth: Social Conventions in Paul's Relations with the Corinthians** p 179, 215, [Gulde-Druck GmbH], Tübingen, 1987; Thiesen Gerd, **Essays on Corinth – The social setting of Pauline Christianity**, p 15, [T&T Clark Limited], Edinburgh, 1982. Paulus was bewus van spanning tussen hom en die gemeente (4:1-5), sowel as spanning onderling tussen die gemeentelid self (3:1-9; 11:17-19). Vergelyk begrippe soos jaloesie (3:3), twis (3:3) saam met kwaadprater (5:11; 6:10) en dronkenskap (5:11; 6:10; 11:21). Hier kan die argument wat in die vorige hoofstuk genoem is, weer gestel word. Indien die verwysing na homoseksuele verhoudings in 1 Kor 6:9 dui op losbandigheid en perversiteit wat verband hou met afgodediens (kultus), dan geld dieselfde argument vir dronkenskap. Soveel te meer wanneer die gelowiges tydens die nagmaal dronk word (aanbidding van Baggus). Indien homoseksuele verhoudings van liefde en trou daarom buite die kultus aanvaarbaar is (dit doen per slot van rekening niemand skade nie), dan is dronkenskap buite die kultus ook aanvaarbaar. Die gewoontedrinker wat elke aand na werk sy drankie drink om "te ontspan" (en nie daarsonder kan klaarkom nie), is dan net so aanvaarbaar as die persoon wat 'n "skoon" homoseksuele verhouding beoefen. Dit moet onthou word dat baie van die sake wat Paulus aanraak, onder die hoë sosio-ekonomiese groep voorgekom (geldgieriges vgl 5:10-11; 6:9-10 en bedrieërs (5:10-11; 6:10) het. Paulus reageer teenoor die Christene uit die hoë sosio-ekonomiese groep wat net daarop uit was om hul eie belange en begeertes te bevredig (5:6). Hier is in die sondelyste nie sprake van 'n ongekwalifiseerde

immorele mense in die gemeenskap (misverstand). Christengelowiges kan nie wegbly van immorele mense binne die gemeenskap nie, want dan sou hulle uit die wêreld moes padgee (vgl ook Joh 17:14-18).¹³¹⁷ Hy maak nou hierdie regstelling met nu`n de; e[graya uJmi`n (letterlik: "maar nou skryf ek vir julle" - 5:11)¹³¹⁸ deur te wys dat hulle niks met immorele mense binne die gemeente te doen moet hê nie (vgl die antropologie van die Mediterreense mens se siening van eer en skande). As motivering vir wat hy onder hierdie immorele mense binne die gemeente verstaan, gee hy die sogenaamde sondelyste (6:9-10). Met sommige van die sondes wat in die gemeente voorgekom het, brei hy uit juis om verdere misverstande te voorkom.¹³¹⁹ Paulus spreek dus spesifieke sake wat in die gemeente voorgekom het aan. Dit was 'n gemeente binne 'n goddelose stad wat as gevolg van hulle konteks nie teologiese vraagstukke gehad het nie, maar eerder ernstige etiese probleme.¹³²⁰

Die feit dat sommige Christengelowiges nog hierdie dinge doen, beteken dat hulle hulle nog nie heeltemal aan die "Heerskap" van Jesus oorgegee het nie (5:7-8; 6:11,15,19).¹³²¹ Vir hom is die voorkoms van hierdie dinge onder die Christengelowiges 'n teken dat sommige terugval in die "gees" van afgodery – maw heidene (5:10,11; 6:9; 10:7). Hy roep daardeur die gelowiges (net soos in Romeine) op om anders te leef as die afgodedienaars.

---

nadoen van 'n Judaïstiese tradisie nie, maar werklike geestelike probleme wat binne die gemeente voorgekom het.

¹³¹⁷ Kistemaker Simon J, **1 Corinthians**, p 168, [Baker Book House Company], Grand Rapids, 1993.

¹³¹⁸ Hodge Charles, **I & II Corinthians**, p 92, [The Banner of Truth], Pennsylvania, 1974.

¹³¹⁹ Kistemaker Simon J, **1 Corinthians**, p 168-169, [Baker Book House Company], Grand Rapids, 1993.

¹³²⁰ Hodge Charles, **I & II Corinthians**, p 68, [The Banner of Truth], Pennsylvania, 1974; Horrel David G, **The Social Ethos of the Corinthian Correspondence**, p 109-112, [T&T Clark], Edinburg, 1996; Tambasco Anthony J, **In the days of Paul – The Social world and the teachings of the apostle**, p 66, [Paulist Press], New York, 1001.

¹³²¹ Kistemaker Simon J, **1 Corinthians**, p 169, [Baker Book House Company], Grand Rapids, 1993; Quast Kevin, **Reading the Corinthian Correspondence – an Introduction**, p 46-47, [Paulist Press], Mahwah, 1994.

Hy wys hulle op hul identiteit in Christus (6:11).¹³²² Scroggs se siening dat Paulus hier van algemene sondelyste gebruik maak, kan nie gehandhaaf word nie, veral nie met die konteks van die stad Korinte nie (vgl 'n vorige hoofstuk).

Die belangrike verwysings na homoseksuele verhoudings aan die hand van 1 Kor 6 en 1 Tim 1 sal vervolgens onder evaluering geneem word.

2.2. Spesifieke verwysings na homoseksuele praktyke in 1 Kor 6:9-10 en 1 Tim 1:8-10.

Paulus skryf die volgende:

⁹Of weet julle nie dat mense wat onreg doen, geen deel sal kry aan die koninkryk van God nie? Moenie julleself mislei nie: geen onsedelikes of afgodsdienaars of egbrekers of mense wat homoseksualiteit beoefen (malakoi; ou[te ajrsenokoi`tai) ¹⁰of diewe of geldgieriges of dronkaards of kwaadpratere of bedrieërs sal deel kry aan die koninkryk van God nie. ¹¹En so was party van julle juis ook. Maar julle het julle sonde laat afwas, julle is geheilig, julle is vrygespreek in die Naam van die Here Jesus Christus en deur die Gees van ons God. - mh; plana`sqe: ou[te povrnoi ou[te eijdwlolavtrai ou[te moicoi; ou[te malakoi; ou[te ajrsenokoi`tai ¹⁰ou[te klevptai ou[te pleonevktai, ouj mevqusoi, ouj loivdoroi, oujc a{rpage" basileivan qeou` klhronomhsousin... **1 Kor 6:9-11**

¹³²² Kistemaker Simon J, **1 Corinthians**, p 169,187, [Baker Book House Company], Grand Rapids, 1993.

Deutero-Paulus skryf weer:

⁸Ons weet dat die wet goed is as 'n mens dit op die regte manier gebruik. ⁹'n Mens moet onthou dat die wet nie vir die wetsgehoorsame bedoel is nie, maar vir mense wat hulle nie aan wet en orde steur nie, goddeloses en sondaars, mense sonder eerbied vir wat heilig en gewyd is, dié wat vader of moeder doodmaak, moordenaars, ¹⁰ontugtiges, mense wat homoseksualiteit beoefen (ajrsenokoivtai"), ontvoerders, leuenaars, dié wat meened pleeg of enigiets anders doen wat met die gesonde leer in stryd is. ¹¹Die gesonde leer is in ooreenstemming met die evangelie wat aan my toevertrou is, die evangelie van die heerlijkheid van die goeie God - ⁹eijdw;" tou`to, o{ti dikaiw/ novmo" ouj kei`tai, ajnovmoi" de; kai; ajnupotavktoi", ajsebevsi kai; aJmartwloi`", ajnosivoi" kai; bebhvloi", patrolwv/ai" kai; mhrolwv/ai", ajndrofovnoi" <sup>10</sup>povrnoi" ajrsenokoivtai" ajndrapodistai`" yeuvstai" ejpiovrkoi", kai; ei[ti e{teron th`/ uJgiainouvsh/ didaskaliva/ ajntivkeitai. **1 Tim 1:8-11**

2.2.1. Begripsontleding

Alvorens daar op relevante begrippe dieper ingegaan word, word daar eers algemene verklarings vir die woorde malakoi; en ajrsenokoi`tai gegee.¹³²³

Bagster ajrsenokoi`tai – 'n Sodomiet; Iemand wat by 'n man lê. malakoi; - Sag om aan te raak, delikaat, vroulik, 'n voorwerp vir onnatuurlike seksuele begeerte.¹³²⁴

Abbot-Smith ajrsenokoi`tai – 'n Sodomiet.

¹³²³ Botha PH, **The Apostle Paul and Homosexuality – a socio-historical study**, p75, PhD verhandeling, Potchefstroom, 2004.

¹³²⁴ Bagster S, **Analitical Greek Lexicon**, [Samuel Bagster & Sons Ltd], 1975

malakoi; - Sag, vroulik, saggeard, in terme van 1 Kor 6:9 as iemand wat obsene seksuele begeertes het (vroulik).¹³²⁵

Moulton

ajrsenokoi`tai – 'n Sodomiet; Iemand wat by 'n man lê malakoi; - 'n instrument vir onnatuurlike seks, vroulik.¹³²⁶

Liddle-Scott

ajrsenokoi`tai – Iemand wat skuldig is aan onnatuurlike dade.

malakoi; - Sag, vroulik.¹³²⁷

Bauer

ajrsenokoi`tai – 'n Man wat homoseksuele dade uitleef, 'n sodomiet, pederastie.

malakoi; - Sag, vroulik, mans of seuns wat toelaat dat hulle tydens homoseksuele dade misbruik word.¹³²⁸

Nou, verdere beredenering: 'n Sterk argument waarom homoseksuele verhoudings van liefde en trou tussen homoseksuele persone kan plaasvind, is dat 1 Kor 6:9-10 spesifiek na seksuele losbandigheid en promiskuiteit verwys, en nie homoseksuele verhoudings van liefde en trou nie. In evaluering van hierdie siening sal enkele begrippe uitgeklaar word.

In die eerste plek moet uitgewys word dat slegs drie van die veertien "sondes" wat in 1 Kor 6:9-10 en 1 Tim 1:8-10 genoem word, verband kan hou met "seksuele sondes". Die sake wat uitgewys word is: **afgodsdienaars** (eijdwolavtrai)¹³²⁹; **diewe** (klevptai); **geldgieriges** (pleonevktai,); **dronkaards** (mevqusoi); **kwaadpratere** (loivdoroi);

¹³²⁵ Abbot-Smith G, **A Manuel Greek lexicon of the New Testament**, [T&T Clark], Edinburg, 1981.

¹³²⁶ Moulton HK, **The Analytical Greek Lexicon revised**, [Zondervan Publishing House], Grand Rapids, 1987.

¹³²⁷ Liddel & Scott, **Greek-English Lexicon**, [Clarendon Press] Oxford, 1983

¹³²⁸ Bauer W, **A Greek-English Lexicon of the New Testament and other early Christian literature**, [The University of Chicago Press], Chicago, 1979.

¹³²⁹ Afgodery kan in hierdie konteks nie as 'n tema gebruik word om tempel-homoseksualiteit in die gedeelte in te lees nie, aangesien dit maar een van die baie ander "sondes" is wat genoem word.

bedrieërs (a{rpage"); **mense wat ouers doodmaak** (patrolwv/ai" kai; mhtrolwv/ai"); **moordenaars** (ajndrofovnoi"); **ontvoerders** (ajndrapodistai"); **leuenaars** (yeuvstai"); **mense wat meineed pleeg** (ejpiovrkoi"); **onsedelikes** (povrnoi) / **ontugtiges** (povrnoi"); **egbrekers** (moicoi); **mense wat homoseksualiteit beoefen** (malakoi; ou[te ajrsenokoi`tai en ajrsenokoivtai"). Vir die doel van hierdie studie is die volgende relevant: onsedelikes (povrnoi) / ontugtiges (povrnoi"); egbrekers (moicoi); mense wat homoseksualiteit beoefen (malakoi; ou[te ajrsenokoi`tai en ajrsenokoivtai").

Eerstens dan losbandigheid of ontugtiges:

povrnoi: Die begrip povrnoi is in die antieke tyd met iemand wat hoereer, maw iemand wat prostitusie beoefen, verbind. Sulke optrede is as immoreel gesien.¹³³⁰ Dit word dikwels onderskei van egbreuk en owerspel (wat verband hou met huwelike).¹³³¹ Onderskeid moet gemaak word tussen iemand wat kultiese- en sekulêre prostitusie beoefen het.¹³³²

Kultus prostitusie het hoofsaaklik in Persië, Klein Asië, Sirië en Egipte voorgekom. In die Griekse wêreld is dit nie aanvaar nie, behalwe waarskynlik in Korinte agv van die tempel van Afrodiete.¹³³³ Prostitusie is destyds in dieselfde konteks aanvaar

¹³³⁰ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

¹³³¹ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

¹³³² Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [Wm. B. Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000, c1964.

¹³³³ Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [Wm. B. Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000, c1964.

as dronkenskap en die eet van kos.¹³³⁴ Hoewel prostitusie vir die Grieke in hoofsaak onaanvaarbaar was, was hulle bekend vir hulle liberale siening oor seks, maw "vrye seks" het algemeen voorgekom.¹³³⁵

Die stoïsynse filosowe (waaruit Paulus gekom het) het nie plesier tydens die seksdaad verbied nie, maar het gepoog om mense vry te maak om hulle sonder meer aan hul "passies" oor te gee. Daarom het hulle owerspel ('n getroude wat seks buite die huwelik het) veroordeel. Hulle het ook enige vorm van seks buite die huwelik as ongeoorloof verbied.¹³³⁶ Philo het prostitusie ook as 'n skande vir die mensdom gesien. Paulus sien prostitusie as deel van onnatuurlike seks.¹³³⁷ Individuele Christene wat prostitusie beoefen maak die hele Kerk van Jesus onrein (2 Kor 12:21; Gal 5:19; Kol 3:5; Ef 5:3,5).¹³³⁸

Tweedens dan egbreuk of owerspel:

Moicoi: Dit hou spesifiek verband met owerspel of egbreuk. Normaalweg het die begrip hoofsaaklik op mans gedui, hoewel dit soms vroue ook ingesluit het.¹³³⁹ Dit dui op seksuele gemeenskap van 'n man met 'n getroude vrou. Seksuele omgang van 'n getroude

¹³³⁴ Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [Wm. B. Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000, c1964.

¹³³⁵ Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [Wm. B. Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000, c1964.

¹³³⁶ Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [Wm. B. Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000, c1964.

¹³³⁷ Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [Wm. B. Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000, c1964.

¹³³⁸ Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [Wm. B. Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000, c1964.

¹³³⁹ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

man met 'n ongetroude vrou is as *povrnoi* gesien.¹³⁴⁰ Waar 'n getroude of ongetroude man seksuele omgang met 'n getroude vrou gehad het is dit as *egbreuk* deur beide partye gesien.¹³⁴¹

Dit beteken dus dat Paulus en die Deutero-Pauliniese skrywer verskillende sondes in gedagte gehad het wanneer hulle *povrnoi* en *moicoi* gebruik het. Dit het belangrike implikasies vir die siening dat die verwysing na homoseksuele praktyke in die twee gedeeltes slegs op seksuele losbandigheid sou dui. Sò 'n siening kan dus nie gehandhaaf word nie, omdat hy met die verwysing na *malakoi; ou[te ajrsenokoi`tai* nog iets anders in gedagte gehad het. Die vraag is wat het die skrywer daarmee bedoel?.

In 1 Kor 6:9 gebruik Paulus die begrippe *malakoi; ou[te ajrsenokoi`tai* wanneer hy na homoseksuele verhoudings verwys, terwyl Deutero-Paulus weer *ajrsenokoivtai*" gebruik. In die eerste plek word stilgestaan by *malakov*".

2.2.1. Die betekenis van *malakov*"

Voorstanders van homoseksuele verhoudings en -huwelike is nie eenstemmig oor die betekenis van die begrip nie.

Boswell wys daarop dat *malakov*" 'n algemene begrip in die Grieks was. In Matt 11:8 word dit met sagtheid (deftige klere – 1983 Afrikaanse Vertaling) verbind. Elders in die Nuwe Testament word dit met siekte verbind (Matt

¹³⁴⁰ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

¹³⁴¹ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

4:23; 9:35 en 10:1).¹³⁴² Gedurende die kerkvaders¹³⁴³ is die begrip volgens hom in terme van swak, lafhartig, delikaat en saggeaard gebruik. Wanneer dit in terme van moraliteit gebruik word, het dit dikwels op 'n gebrek aan selfbeheersing, wellus en "los" gedui.¹³⁴⁴ Volgens hom is die woord nooit gebruik om homoseksuele mense te definieer nie, maar eerder masturbasie. Gedurende die Pauliniese tyd het dit ook op heteroseksuele persone gedui wat wellustig optree.¹³⁴⁵ Die begrip is tot en met die 20ste eeu deur beide die Reformatore en Katolieke in terme van masturbasie gebruik. Omdat masturbasie vandag nie meer as "sonde" gesien word wat mense uit God se koninkryk sal hou nie, word hierdie begrip homofobies op homoseksuele persone van toepassing gemaak.¹³⁴⁶

Scroggs verklaar die begrip *malakov*" weer binne 'n ander konteks. Hy dui daarop dat die begrip letterlik "sag" beteken. Metafories kan die begrip weer op 'n "sagte" persoon dui. Dit is dus iemand wat nie "oefen" nie (hy impliseer dat sò 'n persoon nie die tradisionele manlike dinge doen nie). Daarom word na so 'n man as "vroulik, meisieagtig of verwyf" verwys.¹³⁴⁷

Hy handhaaf die siening dat Paulus in die gedeelte na 'n man verwys wie se lewenswyse as "man" tot 'n einde gekom het. Sò 'n persoon het

¹³⁴² Boswell John, **Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality**, p 106, [The University of Chicago Press], Chicago, 1981.

¹³⁴³ In 'n vorige hoofstuk is reeds gewys dat Polikarpus wel *malakov*" gebruik. Later weer meer hieroor.

¹³⁴⁴ Boswell John, **Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality**, p 106, [The University of Chicago Press], Chicago, 1981.

¹³⁴⁵ Boswell John, **Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality**, p 107, 339-341, [The University of Chicago Press], Chicago, 1981. Countryman stel ook dat die begrip eerder op masturbasie dui – Countryman L Williams, **Dirt, Greed, and Sex: Sexual Ethics in the New Testament and Their Implication for Today**, p 119, 202, [Fortress Press], Philadelphia, 1998; Scanzoni Letha and Mollenkott Virginia Ramey, **Is the Homosexual my Neighbour? Another Christian View**, p 68-69, [Harper & Row], San Francisco, 1978.

¹³⁴⁶ Boswell John, **Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality**, p 106, [The University of Chicago Press], Chicago, 1981.

¹³⁴⁷ Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 62, [Fortress Press], Philadelphia, 1984.

ooreenkomste met 'n vrou aangeneem.¹³⁴⁸ Tog is hy van mening dat die begrip nie met *ajrsenokoivth*" verbind kan word nie. Die rede hiervoor is dat hoewel *malakov*" nie op pederastie as sulks dui nie, dit wel 'n begrip is wat geassosieer is met pederastie. Hy wys daarop dat jongmans wat bereid was om by seksuele gemeenskap van pederastie betrokke te raak as *malakiav* (verwyf) beskryf is.¹³⁴⁹ Paulus gebruik daarom die begrip negatief om metafories op die "sagte" of "verwyfde" party in homoseksuele verhoudings van pederastie te wys.¹³⁵⁰

Frederickson stel dat *malakov*" dikwels die passiewe gepenetreerde party in 'n homoseksuele verhouding was. Tog is hy van mening dat dit nie noodwendig is wat Paulus in 1 Kor 6 in gedagte gehad het nie. Ander persone was ook as "sag" gesien. Daar was mans wat oorgretig was om seks met vroue (ook hul eie vroue en prostitute) te hê. Sulke mans is ook met *malakov*" beskryf. Volgens hom veroordeel Paulus hier nie die man wat

¹³⁴⁸ Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 63, [Fortress Press], Philadelphia, 1984.

¹³⁴⁹ Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 63-64, [Fortress Press], Philadelphia, 1984. Scroggs bou van sy argumente 'n siening dat daar onder die Romeine verskeie vorme van liefde bestaan het, nl vrye liefde en/of liefde wat uitsluitlik tot die huwelik behoort het. Seksuele passiewe (ontvanger van seks) en aktiewe (die gee van seks), sowel vryheid (keuse tot seks) teenoor slawerny (gedwonge seks). Dit was nie 'n skande om jou slaaf te verkrag nie, maar wel om deur passiwiteit die voorwerp van iemand anders se seksuele genot te wees. Paulus is daarom teen pederastie omdat dit 'n skande vir die "seun" is wat die voorwerp van volwassemans se seksuele perversiteit was. Veyne P, **Homosexuality in ancient Rome** uit **A Western sexuality : Practice and precept in past and the present times**, p 26-35, [Basil Blackwell Ltd], Oxford, 1985.

¹³⁵⁰ Gangle Kenneth O, **The Gospel and the Gay**, p 99, [Thomas Nelson Inc Publishers], Nashville, 1987; Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 65, [Fortress Press], Philadelphia, 1984; Waetjen HC, **Same-sex sexual relations in antiquity and sexuality and sexual identity in contemporary American society** uit **Brawley, RL Biblical Ethics & Homosexuality; Listening to Scripture**, p 108-109, [John Knox Press], Westminster, 1996 In 'n vorige hoofstuk is reeds gewys dat die argument van pederastie 'n anakronisme is. Dit hê gedurende die Grieks-Romeinse tyd nie meer plaasgevind nie.

deur 'n ander man gepenetreer word nie. Die begrip dui eerder op gierigheid en gebrek aan selfbeheersing.¹³⁵¹

Martin stel weer dat die begrip slegs op 'n breë konteks van "sag" sou dui. Dit kan nie vereng word tot slegs 'n seun wat tydens pederastie of homoseksuele prostitusie gepenetreer word nie.¹³⁵² Bogenoemde vier persone, Boswell, Scroggs, Frederickson en Martin wil een punt maak: dit kan nie gebruik word om homoseksuele verhoudings as sonde te veroordeel nie.

Die argumente dat die begrip slegs binne konteks van masterbasie, pederastie, die betaling vir homoseksuele prostitusie of sagtheid in die algemeen gelees behoort te word, word verder onklar gemaak indien taalkundige spesialiste se kennis in ag geneem word.¹³⁵³

So wys Louw en Nida dat wanneer die konteks van *malakov*" met *ajrsenokoivth*" verbind word dit eerder dui op die passiewe homoseksuele persoon wat gepenetreer word.¹³⁵⁴ Die destydse Grieks (soos vele ander

¹³⁵¹ Edwards, C, **The Politics of Immorality in Ancient Rome**, [Cambridge University Press], Cambridge, 1993 ; Frederickson David E, **Natural and Unnatural Use in Romans 1:24-27** uit **Homosexuality, Science, and the "Plain Sense" of Scripture** onder redaksie van Balch Davis L, p 219, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2000; Gleason M, **Making Men: Sophists and self-presentation in Ancient Rome**, p 58-81, [Princeton University Press], Princeton, 1995.

¹³⁵² Martin Dale B, **Arsenokoitês and malakos: Meanings and Consequences** uit **Biblical Ethics & Homosexuality: Listening to Scripture**, p 124-131, 134-136, [John Knox Press], Louisville, 1996

¹³⁵³ Thiselton Anthony C, **Can Hermeneutics Ease the Deadlock? Some Biblical Exegesis and Hermeneutical Models** uit **The way Forward? Christian Voices on Homosexuality and the Church**, p 167, [Wm B Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2003.

¹³⁵⁴ Hays Richard B, **The Moral Vision of the New Testament**, p 382, [T&T Clark], Edinburgh, 1996; Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989; Springette Ronald M, **Homosexuality in History and the Scriptures: Some Historical and Biblical Perspectives on Homosexuality**, p 134, [Biblical Research Institute], Washington DC, 1988; Stowasser Martin, **Homosexualität und**

tale) het verskillende begrippe gehad wat onderskeidelik die passiewe en die aktiewe partye in 'n homoseksuele verhouding beskryf of aandui.¹³⁵⁵ Winter wys dat die begrip *malakovi* in terme van die manlike geslag semanties op die verandering van manlikheid na 'n verfynde vrou dui. Daarom kan afgelei word dat 1 Kor 6:9 op twee verskillende seksuele rolspelers onder mans tydens homoseksuele seks dui. Dit beteken met ander woorde: Paulus se gebruik van *malakov*" dui op die "vroulike" party in 'n homoseksuele verhouding.¹³⁵⁶ Hierdie argument word versterk deur die gebruik dat die Romeine Griekse woorde oorgeneem het. Die Latynse begrip *malacus* het 'n seksuele inhoud wat dui op die verfynde homoseksuele party.¹³⁵⁷

Naas die semantiese gebruik van die begrip *malakov*" is daar nog twee verdere aspekte in verband met die begrip wat ondersoek moet word. Die eerste is die gebruik daarvan deur Philo (ongeveer 'n tydgenoot van Paulus), terwyl die ander weer die gebruik daarvan deur Polikarpus is.

Philo gebruik die woord twee keer in verband met "sagtheid" of "verwyfdheid". Dit word saam met *anandria* (iemand wat nie manlik is nie) en *androgunos* (man-vrou) in sy beskrywing van homoseksualiteit gebruik.¹³⁵⁸ In sy gebruik verwys hy na die passiewe homoseksuele party. Hy vertel dat dit mans is wat grimering aansit, parfuum gebruik en hulself

---

Bibel: exegetische und hermeneutische Überlegungen zu einem schwierigen Thema, p 5511, [NTS 43], 1997.

¹³⁵⁵ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

¹³⁵⁶ Gleason MW, **Making Men: Sophists and Self-Presentation in Ancient Rome**, p 65, [Princeton University Press], Princeton, 1995; Thiselton Anthony C, **Can Hermeneutics Ease the Deadlock? Some Biblical Exegesis and Hermeneutical Models** uit **The way Forward? Christian Voices on Homosexuality and the Church**, p 168, [Wm B Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2003; Winter Bruce W, **After Paul left Corinth – Influence of Secular Ethics and Social Change**, p 116-117, [WB Eermans Publishing Co], Grand Rapids, 2001.

¹³⁵⁷ Winter Bruce W, **After Paul left Corinth – Influence of Secular Ethics and Social Change**, p 110, 115-116, [WB Eermans Publishing Co], Grand Rapids, 2001

¹³⁵⁸ Philo Judaeus, **The Works of Philo**, (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems) 1997.

vir 'n manlike homoseksuele maat mooi maak. Hulle probeer hul geslagsdele wegsteek om sò vir hul manlike homoseksuele maat meer aanvaarbaar te wees. Hy gebruik niè die begrip in terme van pederastie of homoseksuele losbandigheid nie.¹³⁵⁹ Naas Philo, gebruik Polikarpus beide *malakov*" en *ajrsenokoivth*". In duidelike taal wat herinner aan die Pauliniese en Deutero-Pauliniese taal skryf hy (ongeveer 155 nC):

"... neither fornicators nor effeminate (*μαλακοι*) nor (ou[te] sodomites (*αρσενοκοιται*¹³⁶⁰) shall inherit the Kingdom of God ..." (Polikarpus aan die Filippense 3:3)¹³⁶¹

'n Logiese afleiding wat dus gemaak kan word, is dat die begrip *malakov*" na mense wat die vroulike rol in 'n homoseksuele verhouding speel, verwys.¹³⁶²

'n Verdere probleem met die standpunte van persone (wat voorstanders van homoseksuele verhoudings en-huwelike is) oor wat *malakov*" sou beteken, is dat dit saam met *ajrsenokoivth*" gelees moet word. Dit word nie – soos al die ander sondes in die sondelys – as afsonderlike eenhede gegee nie. *Malakov*" kan slegs binne die konteks van *ajrsenokoivth*" gelees word.¹³⁶³

¹³⁵⁹ Philo Judaeus, **The Works of Philo**, (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems) 1997;

¹³⁶⁰ In die eksegese sal terug gekeer word na hierdie twee Griekse woorde, aangesien die beide in die LXX en die Pauliniese verwysing na homoseksuele praktyke voorkom.

¹³⁶¹ The Apostolic Fathers I, **Polycarp to the Philippians**, p 291 [Harvard University Press], Londen, 1977

¹³⁶² Collins Raymond F, **First Corinthians**, p 236, [Liturgical Press], Minneapolis, 1999; Fee Gordon, **The First Epistle tot he Corinthians**, p 243-244, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1987; Malick David E, **The Condemnation of Homosexuality in 1 Corinthians 6:9**, p 487-492, [BSac 150], 1993; Schrage Wolfgang, **Der Erste brief an die Korinther (1 Kor 1,1-6,11)**, p 431-432, [EKKNT 7/1], Zürich, 1991;

¹³⁶³ In 1 Kor 6:9 word dit soos die binnekant van 'n toebroodjie in konteks van die immorele seksuele gedrag gebruik. Aan die een kant word na mense wat immorele seksuele gemeenskap beoefen verwys, terwyl die anderkant weer na mense wat immorele seks met mense van dieselfde geslag het, verwys. Solis JJ Charlesworth Hames H, **The Old Testament Pseudegrapha Volume, Apocalyptic Literature and Testaments**, p 330, [Double Day], Garden City New York, 1983; Schoedel William R, **Same Sex Eros: Paul and the Greco-Roman Traditions**, onder redaksie van Balch Davis L, p 63, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000. Volgens Schoedel moet die begrip binne die konteks van onreinheid verstaan word.; Thiselton Anthony C, **Can Hermeneutics Ease the Deadlock? Some Biblical Exegesis and Hermeneutical Models** uit **The way Forward? Christian Voices on Homosexuality and the Church**, p 167, [Wm B Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2003.

2.2.2. Die betekenis van ajrsenokoivth".

Ook wat bogenoemde begrip betref, is daar nie eenstemmigheid oor die betekenis daarvan nie:

Boswell gee nie baie aandag aan die begrip nie (slegs 1 paragraaf). Volgens hom dui dit vir Paulus en sy tydgenote nie op manlike homoseksuele verhoudings nie, maar eerder op manlike prostitusie. Eers in die vierde eeu is dit met 'n groep ander woorde rakende seksualiteit verwar. Tydens hierdie tydperk het dit op homoseksualiteit begin dui.¹³⁶⁴

Scroggs stel dat die begrip wel met 'n seksuele verhouding verband hou. Die probleem is dat die vroegste gebruik van die begrip eers in die Nuwe Testament voorkom. Daarom is die betekenis daarvan moeilik om vas te stel.¹³⁶⁵ Tog stel hy dat dit tradisioneel verstaan is as "iemand wat seksuele omgang met 'n man het". Volgens hom het die begrip wel verband met die Lev 18:22 en 20:13 se verwysings na homoseksuele daede. Die begrip word tradisioneel volgens hom vertaal met "jy mag nie by 'n man lê soos 'n man by 'n vrou nie"¹³⁶⁶ (hV;ai ybeK]v]mi bK'v]ti alç. Die LXX vertaal dit met meta arsenos ou koieqhsh koithn gunaikos.¹³⁶⁷). Die begrip het waarskynlik onder Hellenisties-Rabbynse invloed ontstaan. Dit is

¹³⁶⁴ Boswell John, **Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality**, p 107, [The University of Chicago Press], Chicago, 1981.

¹³⁶⁵ Countryman LW, **Dirt, Greed and Sex: Sexual ethics in the New Testament and their implications for today**, [Fortress Press], Philadelphia, 1989; Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 14, [Fortress Press], Philadelphia, 1984.

¹³⁶⁶ Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 83, [Fortress Press], Philadelphia, 1984.

¹³⁶⁷ Wevers John William, **LXX Notes on the Greek Text of Leviticus**, p 283, 321, [Scholars Press], Atlanta Georgia, 1997.

die samevoeging van twee Hebreuse woorde *ajrsenos* en *koivthn* met *gunaikos*¹³⁶⁸ (vgl die LXX se vertaling van Lev 18:22; 20:13).¹³⁶⁹

Guddorf beweer dat die begrippe *malakov*" saam met *ajrsenokoivth*" eerder op seksuele perversiteit dui. Hier het hy manlike prostitute of "sodomiete" in gedagte. Hy is nie oortuig dat self *malakov*" op seksuele dade sou dui nie.¹³⁷⁰

Daar is egter ook sterk argumente wat daarop dui dat die begrip juis op die aktiewe "jagter" in 'n homoseksuele verhouding dui. Nida en Louw dui aan dat die begrip binne sy historiese ontstaan (Palestynse en Hellenistiese Judaïsme) juis met homoseksuele gemeenskap verband hou. Volgens hulle staan die begrip *malakov*" (vroulike en passiewe homoseksuele party) teenoor *ajrsenokoivth*" (manlike en aktiewe homoseksuele party) in 1 Kor 6:9.¹³⁷¹

Wright ondersteun bogenoemde siening. Hy gebruik verskeie voorbeelde waarby *koivths* betrokke is om aan te dui dat hier nie sprake is van homoseksuele perversiteit nie, maar eerder op gewone homoseksuele dade wat uit homoseksuele verhoudings ontstaan. Met *camaikoiijths* word verwys na "om op die grond te slaap". *Hjmerokoivths* dui weer om "helder

¹³⁶⁸ 'n Verduideliking van wat die samevoeging van bogenoemde begrippe op dui: Met *arsenos* word op 'n man gedui. Daarmee saam dui *koivthn* weer op 'n bed (huweliksbed). Dit is ook bekend dat *gunaikos* op 'n vrou dui (Gagnon Robert AJ, **The Bible and Homosexual Practice – Text and Hermeneutics**, p314-315, [Abingdon Press], Nashville, 2001.

¹³⁶⁹ Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 87, [Fortress Press], Philadelphia, 1984.

¹³⁷⁰ Countryman L William, **Dirt, Greed, and Sex: Sexual Ethics in the New Testament and their Implications for today**, p 117-120, [Fortress Press], Philadelphia, 1988; Rudolf Christine E, **The Bible and Science on Sexuality uit Homosexuality, Science, and the "plain Sense" on Scripture** onder redaksie van Balch David L, p 136, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000.

¹³⁷¹ Barret CK, **The First Epistle to the Corinthians**, p 140, [Adam & Charles Black], London, 1971; Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

oordag te slaap". *δουλοκοιῖθς* verwys weer na "’n eenaar wat by sy slaaf slaap". So verwys *πολυκοιῖθς* weer op iemand wat by "baie ander slaap" (losbandig).¹³⁷² Volgens hom is daar genoegsame getuienis uit ander tale uit die destydse wêreld en samelewings wat die begrip aan die LXX vertaling van Lev 18:22 en 20:13 verbind met spesifieke verwysing na manlike homoseksuele daade. Die vroeë vertalings van die Pauliniese en Deutero-Pauliniese tekste in Kopties, Siries en Latyn bevestig sy argument. Die Peshitta tekste breek *αἰρσηνοκοιῖθς*¹³⁷³ van 1 Kor 6:9 en 1 Tim 1:10 in drie woorde op wat letterlik vertaal kan word met "hulle wat by mans lê."¹³⁷⁴

¹³⁷² Wright DF, **Homosexuals or prostitutes?: The meaning of *αἰρσηνοκοιῖθς***, (1 Kor 6:9; 1 Tim 1:10), *Vigiliae Christianae* 38:p 145, 1984; Wright DF, **Homosexuality: The relevance of the Bible**, *The Evangelical Quarterly* 61(4), p 298, 1989.

¹³⁷³ Daar word na die begrip as 'n nuwe saamgestelde woord verwys. Daarom kan die nuut geskepte woord *αἰρσηνοκοιῖθς* wat sy basis in die LXX het, saam met *μαλακὸν* vertaal word met die frase: "'n verwyfde man' wat saam met 'n 'manlike man' bed toe gaan soos in 'n 'huweliksbed'" (eie vertaling). Dit is daarom belangrik om daarop te let dat Paulus hier waarskynlik verwys na twee vorme van homoseksuele identiteite ("oriëntasies"). Indien dit die geval sou wees bevestig dit die argumentering deur die hele verhandeling dat hoewel die spesifieke hedendaagse begrippe van "homoseksuele oriëntasie" destyds nie bekend was nie, die "spesifieke identiteite" daarvan op grond van mans of vroue se seksuele voorkeure wel bekend was. Enkele opmerkings rakende eietydse tendense om die begrip *αἰρσηνοκοιῖθς* te vertaal. Sommige Bybelvertalers vertaal dit met "seksuele perverte" (Nestle-Alant Greek- English New Testament, p 449, 1992, - 1 Kor 6:9) of "mans wat seksuele sondes met mans pleeg" (Multivertaling Bybels, 2002), terwyl die begrip in 1 Tim 1:10 weer met "sodomie" vertaal word (Multivertaling Bybel, p 1496, 1576, [CUM], Vereeniging, 2004; Nestle-Alant Greek-English New Testament, p 543, 1992). Bogenoemde vertalings kan moeilik aanvaar word. Eerstens moet gevra word waarom dieselfde begrip met twee verskillende weergawes vertaal word. Tweedens moet uitgewys word dat daar reeds genoegsaam bewys is dat die begrippe nie met perversiteit, prostitusie, losbandigheid of pederastie as sulks te doen het nie. Die begrip "sodomiet" is 'n ongewenste vertaling aangesien die Griekse begrip hoegenaamd niks met sodomie te doen het nie. In 'n vorige hoofstuk is reeds gewys dat sodomie ook met homoseksuele verkragting gepaard gegaan het. Iets wat nie in 1 Kor 6:9 of 1 Tim 1:10 ter sprake is nie. 'n Volgende rede waarom die vertaling "sodomie" ongewens is, is omdat die Griekse woord nie die begrip 'Sodom' inkorporeer nie (wat 'n direkte verwysing na die Sodom-verhaal is). Die mees waarskynlike rede waarom die begrip in sommige vertalings met sodomie of seksuele perversiteit te doen het, is omdat hierdie begrippe tradisioneel gewoonweg met homoseksuele daade verbind is. Die vertaling van mans wat "seksuele sondes met mans pleeg" is ook ongewens, aangesien nie die gedagte van die aktiewe homoseksuele handeling onderstreep nie. Net so is die begrippe "praktiserende homoseksueles" of "homoseksueles" ook ongewens, aangesien ook dit nie die fokus op die aktiewe homoseksuele persoon plaas nie. Die begeerte om seksueel met iemand van dieselfde geslag te verkeer is nie op sig self sonde nie, maar soos vele ander impulse kan dit tot sonde lei. 'n Blote verwysing na homoseksuele daade is daarom nie voldoende nie omdat dit nie reg laat geskiet aan heteroseksuele persone of biseksuele persone wat seks met

Wanneer Paulus en Deutero-Paulus *arsenos* ou *koieqhsh koithn gunaikos* (die vroulike as onderskeiding van die manlike *a[ndre" kai; gunai`ke* - ook vertaal word met vrou en man)¹³⁷⁵ met *malakov" oute ajrsenokoivth"* vervang het dit bepaalde implikasies. Skematies kan dit as volg uitgebeeld word:

Lev 18:22; 20:13	1 Kor 6:9; 1 Tim 1:10	Betekenis
<i>avrsenoS</i>	<i>ajrsenoS +</i>	: 'n man
<i>ou</i>	<i>Oute</i>	: nie
<i>koieqhsh</i>	<i>koivth"</i> ¹³⁷⁶	: slaap / huweliksbed
<i>koithn</i>		
<i>gunaikos</i> ¹³⁷⁷	<i>malakov"</i>	: vrou / vroulik / verwyf

Dit in aggeneem, behoort ook uitgewys te word dat die destydse Joodse Rabbi's oënskynlik wel onderskeid gemaak het tussen aktiewe en passiewe

---

mense van dieselfde geslag het nie. Vergelyk ook: Dover Kenneth, **Greek Homosexuality; "Translating [ajrsenokoivth"] (1 Cor 6:9; 1 Tim 1:10)"**, p 396-398, [VC 41], 1987; Peterson William L, **Can [ajrsenokoivth"] be translated by "homosexuals"?** p 187-191, VC 41, 1986..

¹³⁷⁴ Wright DF, **Biblical archaeology**, p 144-145, [Redwood Burn Limited], Townbridge, 1980.

¹³⁷⁵ Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [Wm. B. Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000, c1964; Turner PDM, **Biblical Texts Relevant to Homosexual Orientation and Practice**, p 442, [CSR 26], 1997; Winter Bruce W, **After Paul Left Corinth – The Social Influence of Secular ethics and Social Change**, p118-120, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2001. Gegewe die siening van die man se manlikheid kan die teks soos Paulus dit gebruik nie anders as om op die manlike en vroulike homoseksuele partye te dui nie. Indien *ajrsenokoivth"* op iets anders as die aktiewe manlike homoseksuele party sou dui, sou Paulus waarskynlik in lyn met die destydse Romeinse siening slegs na die passiewe rolspeler in 'n homoseksuele verhouding verwys.

¹³⁷⁶ Abbot – Smith, **Manuel Greek Lexicon of the New Testament**, p 251, [T&T Clark Ltd], Edinburg, 1981. Hiervolgens kan *gunaikos*, *-ou*, *-on (gunh)* ook met vroulik of vrou vertaal word.

¹³⁷⁷ Abbot – Smith, **Manuel Greek Lexicon of the New Testament**, p 98, [T&T Clark Ltd], Edinburg, 1981. Hiervolgens kan *gunaikos*, *-ou*, *-on (gunh)* ook met vroulik of vrou vertaal word.

partye in homoseksuele verhoudings. Die Levitikus verbod word deur die Palestynse Targum met **cmic** (**shamash** - om seksuele gemeenskap te hê) vertaal. Vergelyk dit met die tradisionele [**dy** (in die Tora). Dit moet verstaan word binne die konteks dat Neofiti die Palestynse Targum se vertaling van Deut 23:18 op die sekulêre manlike (manlik) en vroulike (passief) partye tydens prostitusie laat val. Die Palestynse kommentare verklaar dit in terme van homoseksuele verhoudings. Die Joodse Rabbi's het dus in terme van die onderskeie rolspelers in 'n homoseksuele verhouding wél kennis gedra van 'n vroulike (malakov") en manlike (ajrsenokoivth") homoseksuele party.¹³⁷⁸

Binne bogenoemde verduidelikings kan daar geen twyfel wees dat Paulus inderdaad die aktiewe en passiewe homoseksuele partye in gedagte gehad het. In 'n vorige hoofstuk is die volgende begrippe uitgewys soos deur die antieke filosowe en kerkvaders gebruik is.

	Pedofiel	Pederastie ¹³⁷⁹	Verwyf / Manlik /
			Passiewe / Aktiewe /
			seksuele party / seksuele party

¹³⁷⁸ Botha PH, **Die Sinode & Homoseks - 'n Kritiese Evaluering van die Homoseksualiteitsdebat in die NGK in Suid-Afrika**, p 102, [Khanya Press], Kranskop, 2005; Lund S and Foster J, **Variant Versions of Targumic Traditions within Codex Neofiti 1**, P 113, [Scholar Press], Missoula Mont], 1977; Reider D, **Targum Jonatha ben Uziel**, Jerusalem, 1974; Scroggs R, **The New Testament and Homosexuality**, p 76, [Fortress Press], Philadelphia, 1983; Sperber A, **The Pentateuch according to Targum Onkelos**, [EJ Brill], Leiden, 1959.

¹³⁷⁹ Let op: Daar was spesifieke begrippe wat vir seksuele wanpraktyke soos pedofilie en pederastie bestaan het. Daar was ook spesifieke begrippe wat op die man wat dikwels met prostitusie besig was (pornokojpos), gedui het. Iemand wat seksueel op 'n jonger man toegeneë was, is as *erasthjs* beskryf. Peterson TJM, **An introduction tot the ethics of Homosexuality** uit **Journal of Theology of Southern Africa 48**, p 187, 1986.

Filosowe	Paidofilew	PaidarasthS / paidikhn	malakawterwS : Thucydides; malaka : Aristoteles; malakotheS : Plutargus; malakia : Plato ¹³⁸⁰	Arrhn Aeschylus; arseneS Thucydides & Euripides; arsen Sofodes & Aristoteles ¹³⁸¹
Kerkvaders		παιδοφορησεις soos gevind by Didache van die Twaalf Apostels	malakovi soos gevind by Polikarpus	Ajrsenokoivta i soos gevind by Polikarpus

Net so is daar ook 'n lyn sedert die filosowe, die Bybelskrywers, die kerkvaders en Calvin in hul siening van homoseksuele rolspelers.

	Vroulike gay-persoon / Passief – die een by wie ander mans kom lê ¹³⁸²	Manlike gay-persoon / Aktief – die een wat by ander mans gaan lê ¹³⁸³
Filosowe	malakawterwS : Thucydide; malaka : Aristoteles; malakotheS : Plutarg; malakia : Plato	arrhn Aeschylus; arseneS Thucydides & Euripides; arsen Sofodes & Aristoteles
Paulus Deutero-Paulus	Malakoi	Arsenokoijtai
Polikarpus	Malakoi	Arsenokoitai
Calvyn handhaaf tradisie	Malakoi	Arsenokoitai

¹³⁸⁰ Liddel & Scott, *Greek-English Lexicon*, p 486, [Clarendon Press] Oxford, 1983

¹³⁸¹ Liddel & Scott, **Greek-English Lexicon**, p 120, [Clarendon Press] Oxford, 1983

¹³⁸² Liddel & Scott, **Greek-English Lexicon**, p 486, [Clarendon Press] Oxford, 1983

¹³⁸³ Liddel & Scott, **Greek-English Lexicon**, p 119-120, [Clarendon Press] Oxford, 1983

Hier is die punt:

Daar bestaan genoegsame getuienis om die gevolgtrekking te maak dat Paulus in 1 Kor 6:9 onder andere ook permanente homoseksuele verhoudings in gedagte gehad het. Hierdie gevolgtrekking word veral deur twee belangrike feite onderstreep: In die eerste plek het homoseksuele verhoudings van liefde en trou in Korinte bestaan. Tweedes onderskryf die gebruik van die twee begrippe *Malakoi* en *Arsenokoiptai* ook die moontlikheid dat sulke verhoudings aan Paulus bekend was.

Laastens behoort stil gestaan te word by 1 Tim 1:10¹³⁸⁴ se gebruik van *arsenokoivtai*". Daar bestaan bewyse dat ook in Efese permanente homoseksuele verhoudings (huwelike) bestaan het. Daar is ook sommige verklaarders wat die begrippe *povrnoi*" *arsenokoivtai*" *ajndrapodistai*" met mekaar as 'n enkele frase verbind (Harrill, Geysler, Scroggs). Weereens word gebruik gemaak van die sondelyste vir hul beredenering. Soos in Scroggs se beredenering van vroeëre sondelyste is hy van mening dat ook hier sprake is van sondelyste volgens die Dekaloog.¹³⁸⁵

¹³⁸⁴ Indien die Pastorale briewe nie deur Paulus geskryf is nie, is dit ingrypend. Dit beteken dan dat Paulus se teologiese afwysing van homoseksuele verhoudings ook deur ander geestelike leiers en Bybelskrywers in die 1ste eeu nC gehandhaaf en onderskryf is.

¹³⁸⁵ Harrill J Albert, **The vice of Slave Dealers in Greco-Roman Society – The use of a Topos in 1 Timothy 1:10** uit **JBL 118**, p 97-122, 1999; Geysler PA, **Bybelse getuienis oor homoseksualiteit – met ander oë** geneem uit **HTS Teologiese Studies**, p 1671, Tydskrif van die Fakulteit Teologie, Universiteit van Pretoria, uitgegee deur die Hervormende Teologiese Kollege], Pretoria, November 2002; Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 119, [Fortress Press], Philadelphia, 1984; Scott EF, **The Pastoral Epistle**, p 10, [Harper & Bross}, New York, 1969; Brox N, **Die Pastoralebriewe**, p 106, [Regenesburg], Pustet, 1969. Volgens hom hou *povrnoi*" verband met manlike prostitusie. Daarom is die verwysing na 1 Tim 1:10 'n duidelike verwysing na homoseksuele perversiteit. *Povrnoi*" moet in die gedeelte op dieselfde wyse as *malakos* in 1 Kor 6:9 funksioneer.

Daarom brei hy uit op die begrip *ajndrapodistai* (ontvoerders) om sy beredenering te verduidelik. Slawehandel het gedurende die 1ste eeu nC algemeen voorgekom (in 'n vroeëre hoofstuk is daar reeds na die betrokke begrip verwys). Wanneer iemand as slaaf verkoop is, was die eienaar geregtig om met die slaaf seksuele daade te pleeg. Die begrippe pas dus bymekaar. 'n Moontlike vertaling van die gedeelte is vir Scroggs daarom: "manlike prostitute wat by hulle lê, en slawe handelaars wat ontug met hulle pleeg". Die sondelyste in 1 Tim 1:10 veroordeel daarom nie homoseksuele verhoudings nie – selfs nie eens pederastie nie.¹³⁸⁶

Om Scroggs se verduideliking te evalueer, die volgende: Hier is inderdaad die moontlikheid dat die skrywer gedeeltes van die Dekaloog in gedagte gehad het:¹³⁸⁷

Die wat vader of moeder doodmaak	Gebod 5: Eer jou vader en moeder...
Moordenaars	Gebod 6: Jy mag nie moord pleeg nie.
Mense wat homoseksualiteit beoefen (<i>ajrsenokoivtai</i> ¹³⁸⁸)	Gebod 7: Jy mag nie egbreuk pleeg nie.
Ontvoerders (mense wat mense verkoop – waarskynlik 'n verwysing na	Gebod 8: Jy mag nie steel nie.

Dit word algemeen deur geleerdes aanvaar dat die verwysing na die wet in 1 Tim 1:8 waarskynlik na die Ou Testamentiese wet verwys. McEleney NJ, **The Vice Lists of the Pastoral Epistles**, p 206-207, [CBQ 36], 1974; Roloff Jürgen, **Der erste Brief an Timotheus**, p 73, [EKKNT 15], Zürich, 1988.

¹³⁸⁶ John Jeffrey, **Christian same sex partnership**, p 50, [SCM Press], Cambridge, 2003. John beweer dat hier slegs van pederastie sprake is; Scroggs Robin, **The New Testament and Homosexuality**, p 120, [Fortress Press], Philadelphia, 1984; Geysers (2002, p 1671) stem nie heeltemal met Scroggs saam nie en beweer dat hier na 'n "spesifieke vorm" van pederastie verwys word.

¹³⁸⁷ Kelly JND, **The Pastoral Epistles 1&2 Timothy Titus**, [A Wheaton & Co Ltd], Exeter, 1986; Mounce WD, **Pastoral Epistle: Word Biblical Commentary Series, Volume 46**, p 30, [Thomas Nelson Publishers], Nashville, 2000.

¹³⁸⁸ Hendriksen William, **1&2 Timothy and Titus**, p 68, [The Banner of Truth Trust], Edinburg, 1976. Hendriksen wys daarop dat die begrip na iemand wat die aktiewe "sodomiet" is, verwys. Dit is belangrik om te verstaan dat wanneer die ouer kommentatore die begrip met sodomiete vertaal, hulle nie homoseksuele verkragting in gedagte gehad het nie, maar inderdaad iemand wat die aktiewe homoseksuele party in 'n homoseksuele verhouding is.

slawehandel ¹³⁸⁹)	
Ontvoerders, leuenaars, dié wat meineed pleeg of enigiets anders doen wat met die gesonde leer in stryd is.	Gebod 9: Jy mag nie valse getuienis teen 'n ander gee nie.

Dit moet erken word dat die vertaling "manlike prostitute wat by hulle lê, en slawe handelaars wat ontug met hulle pleeg" 'n aanloklike en moontlikheid vir 1 Tim 1:10 sou kon wees. Hierdie moontlike vertaling kan om die volgende redes nie aanvaar word nie:

In die eerste plek moet onthou word dat Paulus kennis gehad van beide die Hellenistiese- en Palestynse Judaïsme siening van homoseksualiteit en die interpretasie van die wet rakende die betrokke saak. Daarom is die gebruik van die dekalog nie vreemd in hierdie sondelys nie en sê dit nie dat daar nie van spesifieke sondes sprake is nie. Die sondes wat hier aangespreek word, is sondes wat deur beide die Jode en die nie-Jode veroordeel is. Dit handel oor dinge wat deur mense gedoen is wat deur die destydse samelewing as skokkend gesien is.¹³⁹⁰ Tweedens is dit so dat daar reeds vroeër gewys is dat permanente homoseksuele verhoudings wel in Efese plaasgevind het. Daarom kan die argument (soos in die geval van 1 Kor 6:9-10) dat hier nie verwys word na homoseksuele praktyke soos wat in Efese se samelewing voorgekom het, nie gehandhaaf word nie. Derdens is die verbinding van *povrnoi* " ajrsenokoivtai" ajndrapodistai`" as 'n eenheid onwaarskynlik. Daar is reeds vroeër gewys dat 'n *povrnoi* " iemand is wat hom/haar skuldig maak aan prostitusie (toegegee, dit kan ook manlike prostitute wees). Die verengde interpretasie van die *povrnoi* " (slegs manlike prostitute) is geforseerd. *Povrnoi* " word deurgaans in die

¹³⁸⁹ Harril J Albert, **The Vice of Slave Dealers in Greco-Roman Society: The use of a Topos in 1 Timothy 1:10**, p 97-122, [JBL 118], 1999.

¹³⁹⁰ Bruce FF, **New Century Bible: 1 and 2 Corinthians**, p 41-52, [Butler & Tanner Ltd], Londen, 1977; Marshall IH, **A Critical and exegetical commentary on the Pastoral Epistles**, p 379, [T&T Clark], Edinburg, 1999.

Nuwe Testament binne die konteks van heteroseksuele immoraliteit gebruik (1 Kor 5:9,10-11; 6:9; Ef 5:5; Heb 12:16; 13:14; Open 21:8; 22:15). Laastens is dit juis Scroggs en Geyser se verduideliking dat hier sprake is van "slawe seks" wat die moontlikheid van manlike prostitusie onmoontlik maak. Die frase *povrnoi* "ajrsenokoivtai" moet dus eerder gesien word as twee aparte verskynsels (sondes) wat aangespreek word as 'n oortreding van die sewende gebod, nl prostitusie en homoseksuele praktyke (as afsonderlike aksies).¹³⁹¹ Dit is reeds bekend dat die gebruik *ajrsenokoivtai* onder die Joodse Christene as 'n saamgevoegde begrip geïnterpreteer is vir die afwysing van homoseksuele verhoudings. Die konteks van Lev 18:22 en Lev 20:13 maak die verwysing van hierdie begrip na slawe homoseksualiteit verder onwaarskynlik.

Die konteks vir die interpretasie van 1 Tim 1:10 (en spesifiek die verwysing na die wet) moet verder in die pastorale briewe as 'n geheel gelees word. Paulus spreek die getuienis van die Christengelowige as geheel hier aan, maar spesifiek ook die verantwoordelike getuienis van die ampsdraers (Tit 1:5-9; 2:1; 1 Tim 2:7; 3:1-13; 5:17-20; 6:11; 2 Tim 2:1-2-16).¹³⁹² In 1 Kor 6:9 word dronkenskap as 'n algemene oortreding gebruik. In 1 Tim 3:3,8 is dit spesifiek van toepassing op die getuienis van die ampsdraers. Hier word die verbod verskerp.¹³⁹³ Net so word 'n verskerping in 1 Timoteus gevind ten opsigte van ander vorme van seksuele praktyke sowel as die gesinsgetuienis van die ampsdraers in die openbaar (1 Tim 3). Die waarskynlikheid is daarom groot dat Paulus in die konteks van die Pastorale briewe ook 'n sterk boodskap teen ampsdraers wat in homoseksuele verhoudings betrokke sou kon wees/is, gegee het.

¹³⁹¹ Botha PH, **The Apostle Paul and Homosexuality**, p 87, [Universiteit van Potchefstroom], PhD Verhandeling, 2004.

¹³⁹² Thieselton, Anthony C, **Can Hermeneutics Ease the Deadlock? Some Biblical Exegesis and Hermeneutics Models**, p 179, [SCM Press], Cambridge, 1997

¹³⁹³ Thieselton, Anthony C, **Can Hermeneutics Ease the Deadlock? Some Biblical Exegesis and Hermeneutics Models**, p 179, [SCM Press], Cambridge, 1997

Hier is die punt:

Wanneer die skrywer die begrip in konteks met die dekalog bring verskerp hy die praktyk van hierdie onderskeie sondes. Hy doen 'n beroep in die pastorale briewe op selfbeheer onder alle gelowiges. Die verantwoordelikheid op die "ampsdraers" tot selfbeheersing word sterker beklemtoon (negatiewe implikasies vir die ordening van persone in homoseksuele verhoudings as ampsdraers - JP). Die rede hiervoor is dat die openbare getuienis van die ampsdraers 'n bepaalde implikasie vir die groep van Christene se eer en goeie naam het (vgl ook Jak 3:1-2).¹³⁹⁴

'n Ander argument wat die aandag vra, is of Paulus werklik in die drie gedeeltes perversiteit in gedagte gehad het en daarom nie homoseksuele verhoudings of -huwelike nie.

2.3. Is hier sprake van homoseksuele immoraliteit en perversiteit?

Die voorstanders van homoseksuele verhoudings en -huwelike beweer dat die Pauliniese en Deutero-Pauliniese gedeeltes wat na homoseksuele verhoudings verwys, eerder na homoseksuele promiskuiteit en perversiteit verwys. In die Skrif word die begrip *κυνόβ* egter met promiskuiteit verbind. Die begrip *κυνόβ*, kan vertaal word met 'n "hond" (seks van agter) met die bedoeling dat hier homoseksuele perversiteit en promiskuiteit ter sprake sou kon wees (vgl Openb 22:15).

¹³⁹⁴ **Die Kerkorde van die Nederduitse Gereformeerde Kerk**, p 6-11, [Lux Verbi.BM], Wellington, 2003. Hoewel die inhoud van die begrip "wangedrag" nie omskryf word nie, is die veronderstelling tog wel ook enige vorm van seksuele verhouding wat buite die huwelik sou plaasvind. Thiselton, Anthony C, **Can Hermeneutics Ease the Deadlock? Some Biblical Exegesis and Hermeneutics Models**, p 179, [SCM Press], Cambridge, 1997

"Maar buite is die honde, en die towenaars en die hoereerders en die moordenaars en die afgodsdienaars en elkeen wat leuens liefhet en doen" (1953 Afrikaanse vertaling) - ¹⁵e[xw oiJ kuvne" kai; oiJ favrmakoi kai; oiJ povrnoi kai; oiJ fonei`" kai; oiJ eijdwlolavtraï kai; pa`" filw`n kai; poiw`n yeu`do".

Openb 22:15

Louw en Nida kies vir bogenoemde vertaling vir e[xw oiJ kuvne" kai; oiJ favrmakoi kai; oiJ povrnoi met:

"Buitekant is die perverte, diegene wat toordery beoefen en immorele ...".¹³⁹⁵

'n Ander Nuwe Testamentiese begrip (wat wel deur Paulus gebruik word) is ajsevlgeia. Hierdie begrip (2 Kor 12:21) het gewoonlik die implikasie van seksuele bandeloosheid, seksuele wulpsheid, seksuele wellus en seksuele promiskuiteit en perversiteit. Soms dui dit soos met kunov" ook itv seksuele gedrag op "om soos 'n hond te leef" of "om soos 'n bok te leef" of selfs "om soos 'n hoenderhaan te leef". In al bogenoemde gevalle dui dit op beide homoseksuele perversiteit (en promiskuiteit) sowel as gewone seksuele perversiteit (en promiskuiteit).¹³⁹⁶

Paulus gebruik hierdie begrip wanneer hy na seksuele perversiteit en promiskuiteit verwys:

" ... en wat oor hul ontrouheid, ontug en losbandigheid nie tot berouvolle inkeer gekom het nie." mh; metanohsavntwn ejpi; th/` ajkaqarsiva/ kai; porneiva/ kai; ajselgeiva/ h/| e[praxan **2 Kor 12:21**¹³⁹⁷

¹³⁹⁵ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

¹³⁹⁶ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

¹³⁹⁷ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, [United Bible Societies], New York, 1988, 1989.

Die punt is dus:

Daarom kan die argument dat die verwysing na homoseksuele praktyke in Rom 1:18-31, 1 Kor 6:9 en 1 Tim 1:10 dui op homoseksuele promiskuiteit nie gehandhaaf word nie.

Dit is gepas om op hierdie stadium verder te kyk na 'n sosio-historiese etiek volgens Paulus soos dit gevind word in Paulus se omgang met die gemeente van Korinte en elders in die Nuwe Testament.

3. Etiek kragtens die sosio-historiese konteks

Dikwels stel voorstanders van homoseksuele verhoudings en –huwelike dat Paulus die wet op die kantlyn plaas ter wille van vryheid en die Gees.

3.1. Die wet word gehandhaaf

Inleidend moet gewys word dat Paulus en Deutero-Paulus in lyn met Jesus die geestelike karakter van die wet handhaaf en dit selfs as goed sien (Rom 7:1, 12-14; 1 Tim 1:8).

"Die wet is dus heilig, en sy voorskrifte is heilig en reg en goed (¹²w{ste oJ me;n novmo" a{gio" kai; hJ ejntolh; aJgiva kai; dikaiva kai; ajgaqhv) ...

²²Diep in my wese vind ek vreugde in die wet van God," **Rom 7:12, 22**

"Ons weet tog dat die wet goed is (kalo;" oJ novmo") as 'n mens dit op die regte manier gebruik" **1 Tim 1:8**

Dit is duidelik dat Paulus die wet nie ophef nie. Hy plaas dit eerder in perspektief. Anders as dat die wet nie meer toegepas hoef te word wanneer dit (volgens mense se behoeftes) nie meer funksioneel is nie, dui die

opheffing van die wet eerder op 'n bevryding van 'n toestand waardeur 'n mens gebind (volgens die tradisies van mense) word sonder om daaruit los te kom nie (die wet van die sonde - vgl ook Rom 6).¹³⁹⁸ Met *kaloi* "οἰονομο" word eerder verstaan dat die wet "kragtig, sterk en uitstekend" is". Paulus gebruik die begrip "goed" dikwels as 'n sinoniem vir die begrip *to; ajgaqovn*. Dit hou dikwels verband met iets wat hy as prysenswaardig sien. Wanneer Paulus dan na die wet as heilig en goed verwys (prysenswaardig), het hy in gedagte dat dit om die getuienis deur die Christengelowiges se lewenswyse gaan wat uit liefde vir God in Jesus Christus gedoen word.¹³⁹⁹

3.2. Hoewel die wet bly, kom verlossing deur geloof alleen

Daarom dat Paulus kan sê:

²¹So vind ek dan hierdie wet in my: ek wil die goeie doen, maar al wat ek doen, is die slegte. ²²Diep in my wese vind ek vreugde in die wet van God, ²³maar ek vind in my doen en late 'n ander wet, wat stryd voer teen die wet van my gees. Dit maak my 'n gevangene van die wet van die sonde wat in my doen en late aan die werk is ... Ek ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos? Aan God die dank! Hy doen dit deur Jesus Christus ons Here" **Rom 7:21-23**

²³Voordat hierdie geloof gekom het, is ons deur die wet gevange gehou en bewaak totdat die tyd van die geloof sou aanbreek. ²⁴Ons was dus onder die toesig van die wet totdat Christus sou kom, sodat ons deur te glo, vrygespreek sou word. ²⁵Maar nou dat die tyd van die geloof gekom het, staan ons nie meer onder die toesig van die wet nie. ²⁶Deur hierdie geloof in Christus Jesus is julle nou almal kinders van God, ... Dit maak nie saak of iemand Jood of Griek, slaaf of vry, man of vrou is nie: in Christus is julle almal een." (**Gal 3:23-28**).

¹³⁹⁸Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, [InterVarsity Press], Downers Grove, 2000, c1998.

¹³⁹⁹Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, [MI: Wm. B. Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 2000, c1964.

Sonder die geloof in Jesus is mense vasgevang in die mag van sonde. Dit is onmoontlik om die Ou Testamentiese wet na te kom (die wet soos deur Moses gegee), daarom moes 'n nuwe bedeling kom soos deur Jeremia en Esegïel (Jer 31; Eseg 36-37) voorspel. Dit is die bedeling van die vryspraak of regverdigmaking, nie deur die wetsonderhouding nie, maar deur geloof in Jesus. Paulus hef met ander woorde nie die wet op nie (soos Jesus ook) maar handhaaf die gedagte soos deur Jesus geleer dat dit nié die weg na vrede met God is nie.¹⁴⁰⁰

Die Jode het deur middel van hul tradisionele wette dit vir die heidene moeilik gemaak om as bekeerlinge te leef. Daarom fokus Paulus op die verlossing deur die geloof (regverdigmaking), én nie deur wetsonderhouding nie. Binne hierdie konteks moet Galasiërs verstaan word.¹⁴⁰¹ In Galasiërs hou dit nie verband met moraliteit nie, maar met blote tradisies of kulturele gewoontes soos die besnydenis, kos, feesdae en dergelike menslike gebruike (Gal 2:16; 3:2,5,10; 6:4; cf. 4:10).¹⁴⁰²

Wanneer Paulus "geslagtelikheid" ophef ter wille van die eenheid in Jesus Christus, dui hy op die sosiale verskille wat in die destydse gemeenskappe bestaan het, en wat in die Kerk in gedra is. Hy hef nie die verskeidenheid wat bestaan op nie, maar leer dat daar 'n "geestelike eenheid" onder die

¹⁴⁰⁰Hawthorne, Gerald F.; Martin, Ralph P.; and Reid, Daniel G.; eds., **Dictionary of Paul and His Letters**, [InterVarsity Press], Downer's Grove, IL: Downer's Grove, 1998, c1993; Ridderbos Herman, **Paul – An outline of his Theology**, p 134-181, [William Eerdmans Publishing House], Grand Rapids, 1979.

¹⁴⁰¹Hawthorne, Gerald F.; Martin, Ralph P.; and Reid, Daniel G.; eds., **Dictionary of Paul and His Letters**, [InterVarsity Press], Downer's Grove, 1998, c1993; MacArthur John, **Galatians**, p 93-101, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1987. Hy wys daarop dat die wet soos 'n padteken was/is waarvolgens kinders van God wat deur geloof in Jesus vrygespreek is, behoort te leef.

¹⁴⁰² MacArthur John, **Galatians**, p 96, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1987. Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, [InterVarsity Press], Downers Grove, 2000, c1998.

Christengelowiges moet wees.¹⁴⁰³ Net so hef hy nie die wet op nie, maar erken die eenheid van die Christengelowiges ('n nuwe groep wat in die destydse samelewing gevorm is).¹⁴⁰⁴ Dit beteken dus dat Gal 3:28 nié gebruik kan word om te beweer dat homoseksuele dade in Christus en deur geloof aanvaarbaar is nie. Dit sou slegs kon dui dat indien iemand 'n homoseksuele oriëntasie sou kon hê, sò 'n persoon ook in Christus by God aanvaarbaar is en daarom ook 'n kind van God is.¹⁴⁰⁵

Daarom verdien die siening van die werking van die Gees en die wet volgens Paulus ook meer aandag:

“...Ons bekwaamheid kom van God, wat ons bekwaam gemaak het om bedienaars van 'n nuwe verbond te wees, nie van die letter nie maar van Gees. Die letter maak dood, die Gees maak lewend” (**2 Kor 3:5b-6**)

Ook hier is nie sprake van 'n spanning tussen die wet en die Gees nie. Dit is die nuwe verbond wat op die volgelinge van Jesus se harte geskryf is (regverdigmaking deur geloof) deur die “werking van die Heilige Gees”, wat tot gehoorsaamheid lei, en nié die onderhouding van die tradisionele wettiese gebruike van die Jode nie. Met “die letter maak dood, die Gees maak lewend” word die wet nié opgehef nie. Paulus spreek juis kritiek uit teen die liefdelose veroordeling van die Jode teenoor diegene wat nie die

¹⁴⁰³ Hendriksen William, **Galatians**, p 145-150, [The Banner of Truth Trust], London, 1969; Lategan BC, **Die Brief aan die Galasiërs**, p 72-76, [NG Kerk-Uitgewers], Kaapstad, 1986; MacArthur John, **Galatians**, p 96, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1987; Ridderbos Herman, **The Epistle of Paul to the Churches of Galatia**, p 143-150, [WM B Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1974.

¹⁴⁰⁴ Segal Allan, **Paul the Convert**, p 147, [Yale University Press], Londen, 1990.

¹⁴⁰⁵ Moore Gareth, **The Body in context: Sex and Catholicism**, p 117-139, [SCM Press], 1992; Stuard Elizabeth, **Dancing in the Spirit** geneem uit **The way Forward**, p77, [WB M Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2004. Stuart wys daarop dat diegene wat Gal 3:23-28 gebruik om te beweer dat die Gees mense vrymaak om selfs homoseksuele verhoudings te beoefen nie die Skrif vanuit 'n Bybelse tradisie verklaar nie. Die Skrif word deur so 'n interpretasie van Gal 3:23-28 eerder deur 'n Jungiaanse sielkundige benadering gedoen; Webster Alison, **Found Wanting: Women, sexuality and Christianity**, p 123, [Cassel], 1995

Joodse tradisionele wettiese gebruike gehandhaaf het nie.¹⁴⁰⁶ Teenoor wetsonderhouding is dit die Gees wat lewe gee, met ander woorde, in die nuwe verbond is daar vergifnis van sonde en word die oortredings van die wet nie meer teen die kind van God gehou nie. Dit is die Heilige Gees wat hierdie nuwe lewendgewende geloof in God se kinders plaas.¹⁴⁰⁷ Dit is juis 'n lewe onder die beheer van hierdie Gees (en nie die eie ek met my eie begeertes nie) wat mense dring om gehoorsaam aan God se wil, soos vervat in die wet, te wees (Gal 3:16-24).

3.3. Daarom is daar grense.

Dit is dus 'n logiese gevolg dat diegene wat hulle deur die Gees laat lei, grense het waarbinne hulle leef. In lyn met dieselfde argument van die genade, was daar ook mense in Korinte wat die verlossing uit genade en geloof in Jesus verstaan het dat die wet van God maar oortree kan word (dieselfde siening was ook onder sommige gelowiges in Rome gehuldig). Hulle het ook onder die invloed van die samelewing waarbinne hulle geleef het, geglo dat hulle as Christene algehele vryheid het. Daarom doen hy 'n beroep op die Christengelowiges dat hulle lewenswyse as "heilige mense" moet verander (1 Kor 1:2-3).¹⁴⁰⁸ Hays verduidelik die gesprek tussen Paulus en Christene in Korinte as 'n tweegesprek wat as volg lyk:¹⁴⁰⁹

¹⁴⁰⁶Carson, D.A.; et al., **The New Bible Commentary**, [InterVarsity Press], Downers Grove, 1994; Grogan Geoffrey, **2 Corinthians**, p 66-68, [Christian Focus Publications Ltd], Ross-shire, 1996.

¹⁴⁰⁷Carson, D.A.; et al., **The New Bible Commentary**, [InterVarsity Press], Downers Grove, 1994; Hughes Philip E, **Commentary on the Second Epistle to the Corinthians**, p 92-102, [WB M Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1975; Kistemaker Simon J, **II Corinthians**, p 105-110, [Baker Books] Grand Rapids, 1997.

¹⁴⁰⁸ Winter Bruce W, **After Paul left Corinth - The Influence of Secular Ethics and Social Change**, p 81-82, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2001. In daardie dae was 'n teken van onafhanklikheid die vermoë om te kan maak wat jy wil. Mense wat van die adel of "vry" was kon maak wat hulle wil, terwyl slawe gebind was om nie te maak wat hulle wou nie. Wanneer Christene dan "in Christus vrygeraak het", was die implikasie dat hulle kon doen wat hulle wou.

¹⁴⁰⁹ Hays Richard B, [**The Moral Vision of the New Testament**, 36-41, [T&T Clark], Edinburg, 1996.

Korinte: 'Alles is my geoorloof.'

Paulus: Ja, maar nie alles is heilsaam nie.

Korinte: 'Alles is my geoorloof,'

Paulus: Ja, maar ek gaan my nie deur enigiets laat verslaaf nie ..." **1 Kor 6:12-13**
vgl ook **1 Kor 10:23, 33**

Dit is juis hierdie brief aan Galasiërs wat die verlossing deur genade beklemtoon en nie deur wetsonderhouding nie, wat tog duidelik stel dat 'n lewe deur die Gees gelei, 'n lewe is waar daar grense en wetsgehoorsaamheid is (Gal 5:13-26).¹⁴¹⁰ In lyn met 1 Kor 6:12-13; 10:23,33 skryf Paulus ook (lees dit binne die konteks van Gal 3:23-28).

"Christus het ons vry gemaak om werklik vry te wees. Staan dan vas in hierdie vryheid en moet julle nie weer onder 'n slawejuk laat indwing nie ... julle is tot vryheid geroep. Moet net nie julle vryheid misbruik as 'n verskoning om sonde te doen nie ..." **Gal 5:1, 13**

Dit moet onthou word dat 1 Kor 6:12-13 binne die konteks van seksuele oortredings (1 Kor 5:1-13; 6: 9-11; 1 Kor 7) en liefdelose oneerlikheid (1 Kor 6:8) onder gelowiges voorkom. Dit word direk vooraf gegaan deur 'n groep seksuele en ander oortredings waarvan homoseksualiteit as een genoem word. Dit is duidelik dat Paulus ook hier grense aan die Christengelowiges stel. Hy doen in wese binne die destydse konteks waarin die Christengelowiges gelewe het 'n beroep op die gelowiges om nie soos die samelewing in Korinte te leef waar alles maar geoorloof was nie. Daar is met ander woorde grense aan die gelowige se vryheid.¹⁴¹¹

¹⁴¹⁰ Seitz Christopher, **Sexuality and Scripture's Plain Sense: The Christian Community and the Law of God**, p 184, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2000

¹⁴¹¹ Groenewald, E.P., **Die Eerste Brief aan die Korintiërs**, [Lux Verbi], Kaapstad, 1967; Stuard Elizabeth, **Dancing in the Spirit** geneem uit **The way Forward**, p78, [WB M Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2004. Die persepsie dat iemand wat "in Christus is" absolute vryheid het, verstaan nie die boodskap van verlossing reg nie. In

Die inwoners van Korinte het die slagspreuk gehad dat alles hulle geoorloof is. Dit het die Christene beïnvloed wat uit hierdie inwoners tot bekering gekom het. Sommige het dit selfs van toepassing gemaak op die vryspraak deur geloof.¹⁴¹² Hierdeur leer Paulus dat die gelowige se vryheid beperk is (ook op seksuele gebied) tot slegs daardie dinge wat tot opbou van homself, tot voordeel van die goeie naam van die Christelike gemeenskap is en tot eer van God se naam in die gemeenskap is.¹⁴¹³

Al die sondes wat in die gedeelte genoem word waarvan homoseksuele praktyke maar net een is, moet verstaan word binne die konteks dat die mens nie sy eie liggaam beheer of besit nie.¹⁴¹⁴ Die liggaam is vir die Here en die Here vir die liggaam. Die grondreël van die Christelike godsdiens, en ook die uitgangspunt vir die formulering van die Christelike gedrag, is tog: "Gee julleself aan God as lewende en heilige offers wat vir Hom aanneemlik is — dit is julle redelike godsdiens"¹⁴¹⁵ (Rom. 12:1 – dit is ook op seksuele gebied die identiteit van die Christene).¹⁴¹⁶ Alleen aan God mag die liggaam beskikbaar gestel word, omdat die Here gekom het om die liggaam te verlos

---

terme van die eskatologiese karakter van verlossing beteken dit dat ons geskiedenis die verantwoordelikheid het om in gehoorsaamheid so te leef dat ons al hoe meer word wat ons is. God het nie met sy menswording aan mense 'n "ontvlugtingspad" vir gehoorsaamheid gegee nie. Hy wil daardeur ook vir ons waarsku tussen wat reg en verkeerd of rein en onrein is. In hoeverre die wyse waarop ons leef bogenoemde ignoreer behoort ons onself te verander in gehoorsaamheid.

¹⁴¹² Groenewald, E.P., **Die Eerste Brief aan die Korinthiërs**, [Lux Verbi], Kaapstad, 1967.

¹⁴¹³ Groenewald, E.P., **Die Eerste Brief aan die Korinthiërs**, [Lux Verbi], Kaapstad, 1967; Schoedel William R, **Same-Sex Eros: Paul and the Greco-Roman tradition** geneem uit **Homosexuality, Science, and the "Plain Sense" of Scripture**, p 70, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 2000; Tambasco Anthony J, **In the days of Paul – The social world and teaching of the apostle**, p 70-71, [Paulist Press], New York, 1991. Onder die invloed van sommige filosofiese denkers (1:18-2:14), sowel as die konteks waarbinne die Christene geleef het, is die leer van "vryheid" deur Paulus waarskynlik verkeerd verstaan. Hy bring nou 'n regstelling aan. Vir hulle was seksuele oortredings nie 'n "saak" nie, omdat hulle "in Christus vry is".

¹⁴¹⁴ Groenewald, E.P., **Die Eerste Brief aan die Korinthiërs**, [Lux Verbi], Kaapstad, 1967.

¹⁴¹⁵ Hays Richard B, [**The Moral Vision of the New Testament**, 36-41, [T&T Clark], Edinburg, 1996.

¹⁴¹⁶ Groenewald, E.P., **Die Eerste Brief aan die Korinthiërs**, [Lux Verbi], Kaapstad, 1967.

en te verheerlik. Net so is die Here ook daar vir die liggaam.¹⁴¹⁷ Hy red die liggaam van die verderf; Hy het ons met liggaam en gees met 'n dure prys gekoop; Hy sal die aardse liggaam verander in 'n hemelse om in heerlijkheid opgeneem te word. Die liggaam wat die Here aan ons gegee het, is vir die Here en vir Hom alleen.¹⁴¹⁸

3.4. Jou lewenswyse verklap jou identiteit

Die andersheid van die Christene word juis gesien in die direkte konteks van Paulus se verwysing na homoseksuele verhoudings. Hy skryf:

"... sal deel kry aan die koninkryk van God nie ... En so was party van julle juis ook, maar julle het julle sonde laat afwas, julle is geheilig, julle is vrygespreek ..." -]H
 oujk oi[date o{ti a[dikoi qeou` basileivan ouj klhronomhvsousin ¹⁴¹⁹É mh;
 plana`sqe: ou[te povrnoi ou[te eijdwlolavtraí ou[te moicoi; ou[te
 malakoi; ou[te ajrsenokoi`tai **1 Kor 6:10-11**

Die "... sal deel kry aan die koninkryk van God nie ..." moet verstaan word itv die antropologie van die destydse Mediterreense mens se siening van identiteit (vgl die twee vorige hoofstukke – daarom word dit hier nie weer verduidelik nie, maar toegepas). Hierdeur wil Paulus aan die gelowiges in sterk taal verduidelik dat wie met hierdie dinge besig is (ook homoseksuele verhoudings) in wese leef soos mense wat nie deel het aan God se koninkryk nie. Hoewel hulle aan Christus behoort (... sondes laat afwas) leef hulle soos mense wat nie aan Christus behoort nie. Hoe jy leef vertel vir die

¹⁴¹⁷ Hays Richard B, [**The Moral Vision of the New Testament**, 36-41, [T&T Clark], Edinburg, 1996.

¹⁴¹⁸ Groenewald, E.P., **Die Eerste Brief aan die Korinthiërs**, [Lux Verbi], Kaapstad, 1967.

¹⁴¹⁹ Paulus gebruik hier 'n begrip wat sy oorsprong het in die tradisionele Joodse apokaliptiek en dui op God se algehele heerskappy. Soards Marion L, **1 Corinthians**, p 126, [Paternoster Press], 1999.

mense buite die groep van Christene wie jy is – dan is jy net soos hulle (ongelowiges, heidene).¹⁴²⁰

Hierdie punt was vir Paulus veral belangrik om tuis te bring omdat die grense tussen die gemeente en die samelewing nie so duidelik was nie. Hierdeur het hy vir die Christengelowiges die implikasies van hul nuwe identiteit (ook op seksuele gebied) uitgewys. Hulle was vasgevang in twee wêrelde en moes gehelp word om op grond van hul groep se goeie naam die regte keuses te maak.¹⁴²¹ Die Christene het uit `n samelewing gekom waar daar vryheid in terme van seksuele praktyke was. Paulus bring hulle tot `n nuwe identiteit waar daar nie vryheid (maar grense) op seksuele gebied bestaan het nie. Dit is duidelik dat hy geen “kompromie” in terme van gebruike (ook seksuele gebruike) met die samelewing waaruit die Christene gekom het, maak nie. Vandaar die “En so was julle ook ...”¹⁴²² Hy beklemtoon hul identiteit as gewas deur Jesus Christus (daarom vryheid), en wys juis daardeur dat hulle daarom “anders is” en “anders behoort te leef”.¹⁴²³

---

¹⁴²⁰ Barret CK, **The First Epistle to the Corinthians**, p141, [Adam & Charles Black], London, 1971; Hodge Charles, **I & II Corinthians**, P 98-99, [The Banner of Truth Trust], Edinburg, 1974.

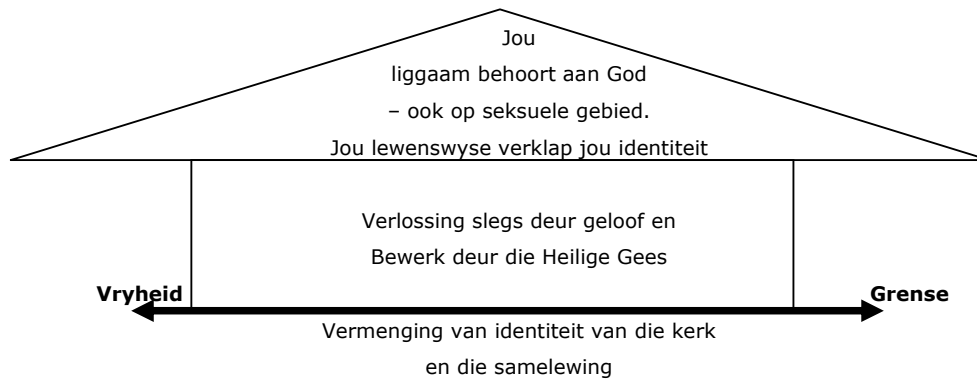
¹⁴²¹ Pomeroy SE, **Goddesses, Whores, Wives and Slaves: Women in Classical Antiquity**, p 148-149, [Schocken], New York, 1975.

¹⁴²² Dunn James DG, **The Theology of Paul the Apostle**, p691, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1998.

¹⁴²³ Dunn James DG, **The Theology of Paul the Apostle**, p695, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1998.

Skematies kan Paulus se etiek aan die gemeente in Korinte, Efese en die Galasiërs as volg uitgebeeld word:

... van tradisionele wette

... wet is goeie padwyser

... twv die goeie naam van jou groep

... wees anders as die tydsgees

4. 'n Beoordeling

Die getuienis uit die Pauliniese en Deutero-Pauliniese geskrifte is konsekwent negatief teenoor alle vorme van homoseksuele verhoudings. Dit is soveel belangriker om te weet veral omdat permanente homoseksuele verhoudings (of huwelike) waarskynlik aan Paulus bekend was. Die afleiding kan gemaak word omdat genoegsame bewyse gevind is van sulke langtermyn homoseksuele verhoudings van liefde en trou uit die destydse Mediterreense samelewing. Veral die voorkoms daarvan in Rome, Korinte en Efese versterk die gevolgtrekking. Paulus was ook bewus van 'n sogenaamde homoseksuele identiteit (oriëntasie?) by homoseksuele persone, daarom verwys hy na die manlike en vroulike homoseksuele partye afsonderlik.

In Korintiërs veroordeel Paulus beide die beoefening van die aktiewe en passiewe homoseksuele praktyke. In sy brief aan Timoteus veroordeel hy

homoseksuele verhoudings in die algemeen, maar in sy spesifieke, verwysing (gebruik van) na die wet en die ampsdraers, plaas hy `n groter verantwoordelikheid op die geestelike leiers om nie homoseksuele verhoudings te hê nie. Die rede hiervoor het te doen met die verantwoordelike getuienis wat ampsdraers in `n heidense samelewing het.

Ook hier (soos in die brief aan die Romeine) doen hy `n beroep op die onlangse bekeerlinge om nie soos die heidense samelewing te leef nie – ook op seksuele gebied. Hoewel hy erken dat die Christene in Christus vry is beklemtoon hy ook dat diegene wat hulle deur die Gees laat lei, nie hulle vryheid in Christus sal misbruik om alles wat in die samelewing voorkom na te doen nie. Die vryheid in Christus beteken ook die vryheid om binne grense te leef. Dit beteken dat Christengelowiges hul vryheid gebruik om ook in terme van seksuele praktyke, nie die samelewing na te doen nie.

Vervolgens die samevattende opmerking van die studie as geheel.